

Agència de
Residus de
Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
i Habitatge

Dr. Roux 80
08017 Barcelona
Tel.: 93 567 33 00
Fax: 93 567 32 91
<http://www.arc-cat.net>

Guia d'implantació i gestió de deixalleries

ferralla metalls
fustes vidre
runes i restes de
construcció d'ob
voluminosos
paper i
cartró
plàstics
voluminosos
tèxtils
ferralla electrònica
restes de poda
fustes
metalls

Guia d'implantació
i gestió de deixalleries

.....

Agència de
Residus de
Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
i Habitatge

Guia d'implantació i gestió de deixalleries

• • • • •

Guia d'implantació i gestió de deixalleries

© Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient i Habitatge
Agència de Residus de Catalunya

Desembre 2006

Disseny: Noema Consulting
Tiratge: 1.000 exemplars
Imprès a: Barcelona

Dipòsit Legal:
Imprès sobre paper ecològic

Índex

Introducció	2
Objectius	3
1. Marc de referència	6
1.1 Legislació catalana	8
1.2 El Programa de gestió de residus municipals a Catalunya	9
1.3 Norma tècnica sobre deixalleries	10
1.4 Adequació de les deixalleries a la Llei d'intervenció integral de l'Administració ambiental	11
1.5 Les deixalleries a la resta d'Europa	12
2. Planificació, disseny i construcció	14
2.1 Definició de la deixalleria: els elements de la instal·lació	16
2.2 Models de deixalleria	20
2.3 Les minideixalleries i altres equipaments	24
2.4 Criteris d'accessibilitat que cal considerar en el disseny, la ubicació i la logística de la deixalleria	26
2.5 Residus per recollir	28
2.6 Els usuaris de la deixalleria	32
2.7 Taxes per l'ús de la deixalleria	32
2.8 Les energies renovables a la deixalleria	33
3. La gestió de la deixalleria	34
3.1 Models de gestió de la deixalleria	36
3.2 Horari i dies d'obertura	38
3.3 Informació a l'usuari	39
3.4 El personal de la deixalleria	40
3.5 Residus admesos	42
3.6 La gestió dels residus	44
3.7 Residus de nova problemàtica	54
3.8 Les deixalleries com a centres de reutilització de productes	59
3.9 Neteja i manteniment	61
3.10 La gestió econòmica de la deixalleria	62
3.11 El control de la gestió de la deixalleria	64
4. La deixalleria i la sensibilització ambiental	66
4.1 La deixalleria i la sensibilització ambiental	68
A. Annexos	70
A.1 Legislació aplicable i instruments de planificació a les deixalleries	72
A.2 Reglament típics de gestió de la deixalleria	75
A.3 Programa informàtic i altres models de documents de gestió de la deixalleria	80
A.4 Glossari	81
A.5 Adreces d'interès	84

Introducció

El concepte de deixalleria com un element per a la gestió de residus municipals l'introdueix a Catalunya la Llei 6/1993, de 15 de juliol, reguladora de residus. Inicialment, aquestes instal·lacions foren pensades com a punts de recollida de residus especials en petites quantitats, residus voluminosos i altres fraccions per a les quals no existien recollides específiques al carrer, però ràpidament es veié el seu potencial per recollir altres fraccions de residus i complementar el sistema de recollida selectiva dels residus municipals.

L'any 1999 es va editar i publicar la primera versió d'aquesta guia, amb la finalitat que esdevingués una eina de consulta per als gestors i els responsables de les deixalleries.

Des d'aleshores, la situació de la gestió dels residus ha evolucionat molt. La xarxa de deixalleries s'ha estès pel nostre territori i, paral·lelament, fruit d'aquesta experiència han sorgit noves necessitats i reptes. Les deixalleries s'han anat adaptant al nou context per oferir un servei de qualitat, facilitar la participació dels usuaris i millorar els nivells de recuperació i reciclatge dels residus municipals.

Tots aquests canvis han portat a considerar oportú revisar i ampliar la guia original. L'objectiu d'aquest nou document, però, no ha canviat: continuar essent una referència de consulta útil per als gestors i els tècnics relacionats amb les deixalleries.

Objectius

L'objectiu fonamental d'aquesta guia és esdevenir una eina de consulta pràctica i eficaç per als responsables de les deixalleries.

Els responsables d'aquestes instal·lacions poden trobar informació i recomanacions molt útils per, entre altres coses, decidir el model de gestió que s'adequa més a la seva realitat, establir el disseny més convenient o millorar-lo en cas que la instal·lació ja es trobi en funcionament, fer la deixalleria més accessible als seus usuaris i augmentar la participació dels ciutadans.

La guia també ha volgut fer èmfasi especialment en aquells aspectes més innovadors, com ara les noves exigències normatives, la gestió de residus de nova problemàtica i les tendències més avançades en altres països.

En definitiva, la informació que es presenta a continuació pretén optimitzar el funcionament de les deixalleries, per incrementar els seus nivells de recuperació, millorar el balanç econòmic i augmentar la qualitat del servei que presten als ciutadans.

onstrucció d'obres menors vidre plàstics tèxtils ferra
electrònica restes de poda voluminosos ferralla i meta
restes ferralla metalls fustes paper i cartró runes i rest
de construcció d'obres menors vidre plàstics tèxtils f
rralla electrònica restes de poda voluminosos ferralla
metalls fustes paper i cartró runes i restes de construc
e plàstics tèxtils ferralla electrònica restes de poda vo
ferralla i metalls fustes ferralla i metalls vidre plàstics
ferralla restes de poda ferralla i metalls fustes paper
cartró runes i restes de construcció vidre plàstics ferra
onstrucció d'obres menors vidre plàstics tèxtils ferra
electrònica restes de poda voluminosos ferralla i meta
restes ferralla metalls fustes paper i cartró runes i rest
de construcció d'obres menors vidre plàstics tèxtils f
rralla electrònica restes de poda voluminosos ferralla
metalls fustes paper i cartró runes i restes de construc
e plàstics tèxtils ferralla electrònica restes de poda vo
sos ferralla i metalls fustes ferralla i metalls vidre plàs
txtils ferralla restes de poda ferralla i metalls fustes pa
cartró runes i restes de construcció vidre plàstics ferra
metalls fustes paper i cartró runes i restes de construc
d'obres menors vidre plàstics tèxtils ferralla electrònic
restes de poda voluminosos ferralla i metalls fustes pa
r runes i restes de construcció d'obres menors vidre

Marc de referència

1.1 Legislació catalana

L'article 46 de la llei estableix que «els municipis amb més de 5.000 habitants de dret, han d'establir el servei de deixalleria mitjançant la instal·lació de la planta o les plantes necessàries per a la recollida dels residus explicats en l'annex III»

El concepte de deixalleria com una eina nova en la gestió de residus a Catalunya va ser introduït per la Llei 6/1993, de 15 de juliol, reguladora dels residus. L'article 3 d'aquesta llei defineix la deixalleria com un «centre de recepció i emmagatzematge, selectius, de residus municipals que no són objecte de recollida domiciliària».

L'article 46 de la llei estableix que «els municipis amb més de 5.000 habitants de dret, independentment o associadament, i, si s'escau, els consells comarcals i l'Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus han d'establir el servei de deixalleria mitjançant la instal·lació de la planta o les plantes necessàries per a la recollida dels residus explicats a l'annex III». Aquest fet ha permès que actualment ja es disposi d'una xarxa important de deixalleries que

abasta principalment els municipis d'aquesta grandària. L'annex III d'aquesta llei té una importància especial amb relació a les deixalleries, perquè defineix i enumera els residus que han d'admetre aquestes instal·lacions. Les deixalleries han d'admetre residus d'origen domèstic, comercial i d'oficines.

Com a desenvolupament pràctic de la llei, s'elabora la Norma tècnica sobre deixalleries, un document subjecte a revisions periòdiques que defineix aspectes més concrets tant de disseny i construcció com de gestió d'aquestes instal·lacions. Per a més informació sobre la Norma tècnica, vegeu l'apartat 1.3 d'aquesta guia.

La deixalleria apareix com una nova eina en la gestió dels residus municipals de Catalunya.

1.2 El Programa de gestió de residus municipals a Catalunya

El Programa de gestió de residus municipals de Catalunya 2001-2006 (PROGREMIC) consolida la deixalleria com un sistema de recollida selectiva de diverses fraccions residuals. La deixalleria es presenta com una eina important per aconseguir la valorització de la fusta, els residus voluminosos, els residus d'aparells elèctrics i electrònics (RAEE), els residus especials i altres fraccions residuals.

L'anterior programa de gestió de residus municipals, el PGRMC 1995-2000, seguint el mandat de la Llei 6/1993, va promoure la instal·lació de deixalleries als municipis de més de 5.000 habitants. El PROGREMIC 2001-2006 va més enllà del que marca la Llei 6/1993 i es fixa com a objectiu estendre el servei de deixalleries als municipis de 2.000 a 5.000 habitants i, també, fer més accessible aquest servei als ciutadans, millorant i reforçant la xarxa existent de deixalleries en municipis de més de 5.000 habitants. Les actuacions que planteja són les següents:

Les minideixalleries apareixen en l'interès d'acostar aquests tipus d'instal·lació al ciutadà.

Els particulars, oficines i petits professionals ja poden fer ús de les deixalleries.

- Implantar 71 noves deixalleries a municipis entre 2.000 i 5.000 habitants.
- Prestar el servei amb 41 noves deixalleries mòbils en municipis de menys de 2.000 habitants i nuclis aïllats.
- Implantar minideixalleries en grans superfícies.
- Implantar 98 noves minideixalleries de barri en grans centres urbans, aprofitant la xarxa de petits recuperadors de barri.
- Millorar i complementar la xarxa de deixalleries existents als municipis de més de 5.000 habitants, amb vuit noves instal·lacions d'aquest tipus i diverses millores en instal·lacions ja existents.

En el moment de redactar aquest document, el PROGREMIC es troba en revisió. L'any 2007 està previst que entri en vigor un nou programa de gestió de residus municipals a Catalunya, on el desplegament del servei de deixalleria continua sent una eina fonamental per a la recollida selectiva.

1.3 Norma tècnica sobre deixalleries

La Norma tècnica sobre deixalleries és un document que recull informació actualitzada sobre la implantació i la gestió de les deixalleries. L'elabora l'Agència de Residus de Catalunya i està a la disposició del públic al seu lloc web. S'emmarca en la Llei 6/1993, que especifica que les deixalleries han de complir les prescripcions tècniques establertes pel govern de la Generalitat. Les especificacions de la Norma tècnica són, per tant, de compliment obligat per part dels titulars de les deixalleries.

La Norma pot ser de gran utilitat tant per als ens locals que volen implantar una deixalleria com per a aquells que ja en disposen d'una.

En el cas dels ens locals que volen instal·lar una deixalleria, els seran d'especial interès les pautes per planificar el projecte, els criteris per decidir el model de deixalleria més convenient d'acord amb el tipus de municipi (bàsica, A, B, C, deixalleria mòbil, minideixalleria), els criteris per ubicar la instal·lació, les descripcions de les instal·lacions tipus i dels residus que aquestes instal·lacions han d'admetre, els valors orientatius del cost d'implantació de les deixalleries, els conceptes que són subvencionables per l'Agència de Residus de Catalunya i el llistat de criteris constructius per aconseguir que la deixalleria sigui tan funcional com sigui possible.

Per a aquells ens locals que ja disposen d'una deixalleria, hi ha un apartat on es detallen els diferents conceptes que subvenciona l'Agència

de Residus de Catalunya per a cadascun dels tipus de deixalleria, tant en referència a obra civil com a equipaments auxiliars (bàscula, premsa, etc.), amb els pressupostos màxims corresponents.

La Norma tècnica no té caràcter retroactiu i, per tant, les instal·lacions existents no tenen l'obligació d'adaptar-se als criteris que puguin aparèixer en versions posteriors de la Norma. Tot i això, l'Agència de Residus de Catalunya recomana que aquestes instal·lacions s'adaptin a les noves disposicions marcades per la Norma.

Finalment, un apartat que pot ser molt útil als ens locals titulars de deixalleries són les recomanacions respecte a l'establiment del Reglament d'explotació de la instal·lació.

Una bona gestió de la deixalleria és cabdal per a l'èxit de la instal·lació.

1.4 Adequació de les deixalleries a la Llei d'intervenció integral de l'Administració ambiental

La Llei 3/1998, de 27 de febrer, d'intervenció integral de l'Administració ambiental (IIAA), i tota la normativa complementària que la desenvolupa tenen com a objectiu principal assolir un alt nivell de protecció de les persones i del medi ambient mitjançant l'establiment d'un únic sistema d'intervenció administrativa de les activitats susceptibles d'afectar el medi ambient, la seguretat i la salut de les persones.

Segons la IIAA, les activitats queden classificades en tres grups d'acord amb la seva incidència ambiental (i el sector al qual pertanyen), depenent que sigui elevada (annex I: autorització ambiental), moderada (annex II: llicència ambiental) o baixa (annex III: comunicació ambiental).

La majoria de les deixalleries queden incorporades en l'annex II.1, dins de la definició següent: «Instal·lacions per a l'emmagatzematge de residus especials, fins a una capacitat de 30 tones». En el cas excepcional que una deixalleria gestioni més de 30 tones de residus especials, quedaria inclosa en l'annex I i sotmesa a uns requisits legals d'autorització i control més exigents. Les deixalleries de tipus bàsic, independentment de la seva capacitat, s'inclouen en l'annex II.2.

Les deixalleries de nova implantació i les que volen fer canvis substancials a les seves instal·lacions s'han de regir per la Llei 3/1998 i el Decret 136/1999, de 18 de maig, de desplegament de la Llei 3/1998, així com, pel Decret 143/2003,

que el modifica. Requereixen presentar un projecte bàsic signat per un tècnic o tècnica competent, i un estudi d'impacte ambiental en els casos en què així ho exigeixi la Llei estatal 6/2001, de 8 de maig, que modifica el Reial decret legislatiu 1302/1986, d'avaluació d'impacte ambiental, per tal d'obtenir la llicència ambiental.

En les deixalleries de l'annex II, la Generalitat de Catalunya, a través de l'Oficina de Gestió Ambiental Unificada, emet un informe vinculant sobre l'activitat, però la resolució l'emeta l'Ajuntament. Per a aquelles deixalleries que pertanyen a l'annex I, és la Generalitat qui resol l'expedient, amb un informe vinculant de l'Ajuntament.

En el cas de deixalleries ja existents que no tenen autorització, és la Llei 4/2004, d'1 de juliol, la que regula el procés d'adequació d'aquestes activitats a la Llei 3/1998. En aquest cas se simplifiquen els tràmits per obtenir l'autorització ambiental. Aquestes deixalleries han de presentar una avaluació ambiental que ha d'estar verificada per una unitat tècnica de verificació ambiental acreditada per l'administració.

La correcta gestió global d'una deixalleria ha d'incloure el disposar de l'autorització/llicència ambiental en vigor.

1.5 Les deixalleries a la resta d'Europa

El concepte de deixalleria està molt estès a Europa, tot i que hi ha diferències entre països i regions. El model català s'inspira en la *déchetterie* francesa, una instal·lació tancada on els usuaris porten principalment residus que no tenen cap altre circuit específic de recollida selectiva. Aquest model també predomina en altres països, per exemple, Alemanya, on tenen el nom de *recyclinghof*; a Itàlia, on s'anomenen *ricicleria* o *stazioni ecologiche*, i a Irlanda i el Regne Unit, on prenen el nom de *recycling centre* o *civic amenitie*.

Sovint, a un mateix país coexisteixen diversos models d'instal·lacions per apropar les deixalleries als ciutadans. És freqüent que hi hagi deixalleries mòbils com a complement de les instal·lacions principals. Aquesta figura, present a Catalunya, també s'utilitza entre altres països a França, Bèlgica, Suïssa i el Regne Unit. Un altre cas són les minideixalleries, petites instal·lacions ubicades en zones properes als ciutadans (mercats, parcs, etc.), on es poden lliurar de manera selectiva determinats residus. Al Regne Unit reben el nom de *neighbourhood recycling sites*, estan dotades amb contenidors on els usuaris poden lliurar, entre altres materials, vidre, paper i cartró, roba, sabates, oli mineral i vegetal, etc., i no tenen personal permanent.

Un aspecte interessant que cal comentar és el cas dels residus especials. A Catalunya, la Norma tècnica específica que totes les deixalleries han d'acceptar residus especials en petites quantitats

quan procedeixen de particulars. Això no passa a altres països. A Finlàndia, les deixalleries (eco-centres) no n'accepten, sinó que hi ha un servei de recollida itinerant específic per a aquests residus. A França es fan recollides itinerants, però també es poden lliurar en algunes *déchetteries*, i moltes estan duent a terme les adaptacions necessàries per convertir-se en punts de recollida de residus especials. Al Regne Unit, la situació és molt similar a la francesa. A la regió de Brussel·les capital, els residus especials es poden lliurar a les *déchetteries* o bé en determinats comerços (farmàcies, botigues de fotos, drogueries, etc.) que col·laboren en una campanya de recollida de residus especials en petites quantitats i que estan identificats amb un distintiu. A Catalunya hi ha una experiència similar a la de Brussel·les amb algunes fraccions residuals, com ara les piles i els medicaments, que es recullen en determinats comerços i farmàcies.

Tot i que la característica fonamental de les deixalleries és que són instal·lacions de recollida selectiva de residus, en alguns països també accepten brossa barrejada. Aquest és el cas dels ecocentres de Finlàndia i algunes deixalleries d'Irlanda, malgrat que penalitzen aquestes aportacions amb una taxa d'entrada. A Catalunya aquesta opció no és permesa, d'acord amb la Norma tècnica sobre deixalleries.

La reutilització i la venda dels objectes lliurats a la deixalleria és una pràctica estesa a altres països. A França, el concepte tradicional de

deixalleria està evolucionant cap a les *recycleries*, unes instal·lacions on la reparació i la venda de materials generen bona part dels seus recursos econòmics. L'èxit de la primera d'aquestes instal·lacions al departament d'Oise ha provocat que s'estenguin a altres localitats. A Dinamarca i al Regne Unit, entre altres, és freqüent que es recuperin i es comercialitzin objectes de les deixalleries, tant a la mateixa instal·lació com en botigues relacionades.

Respecte al tipus d'usuari, en tots els països les deixalleries estan orientades als usuaris particulars, malgrat que és freqüent que s'acceptin també residus procedents d'activitats comercials. Quan s'accepten aquests residus, és habitual que es gravin amb una taxa d'entrada.

Diferents models de deixalleries mòbils.

Planificació, disseny
i construcció

2.1 Definició de la deixalleria: els elements de la instal·lació

Les instal·lacions on no hi ha una persona encarregada de l'atenció al públic, les anomenem àrees d'aportació de residus.

En el marc de la gestió dels residus municipals de Catalunya, les deixalleries són instal·lacions tancades de recepció selectiva de residus. Durant el seu horari d'obertura hi ha atenció permanent al públic per part d'un encarregat, que informa els usuaris, s'assegura de la gestió correcta dels residus i s'encarrega de les tasques administratives.

Algunes instal·lacions de recepció selectiva de residus no compleixen aquesta definició, però, tot i això, tradicionalment han compartit la mateixa terminologia, com, per exemple, les minideixalleries, on no hi ha una persona encarregada de l'atenció al públic. Aquesta guia, amb l'objectiu d'aclarir, canvia el nom d'aquestes instal·lacions i les passa a anomenar àrees d'aportació de residus especials.

Per garantir el funcionament correcte de la instal·lació, cal considerar que les deixalleries, en general, han de disposar d'aquests elements:

- **Tanca perimetral i portes:** la instal·lació ha d'estar envoltada per una tanca que impedeixi l'accés a la instal·lació fora del seu horari de servei i que eviti el dipòsit incontrolat de residus, el robatori de materials o altres actes vandàlics. S'haurien de diferenciar les portes d'entrada i sortida de la instal·lació, per agilitar la circulació dels usuaris de la instal·lació. En deixalleries grans és una bona idea separar les portes d'entrada i sortida dels usuaris de les que fan servir els vehicles de transport de residus.

- **Oficina de recepció:** és l'espai on es duen a terme les funcions d'administració i on l'encarregat rep els usuaris per donar-los la informació necessària, prendre les dades corresponents i cobrar les taxes, quan s'escaigui, abans que facin ús de la instal·lació. L'oficina ha d'estar equipada amb un servei higiènic i tot el material adequat per facilitar la tasca del personal de la deixalleria (equips informàtics, material d'oficina, etc.).

16

Punt de partida per a la bona gestió de la instal·lació

- **Àrees de contenidors de gran volum:** és l'àrea que fan servir la majoria dels usuaris per fer les seves aportacions de residus. El seu disseny ha de facilitar al màxim l'aportació dels residus. Una fórmula interessant per a les deixalleries més grans és construir la instal·lació en dos nivells: a la part inferior s'hi ubiquen els contenidors, i a la superior, els vials de circulació. D'aquesta manera, els usuaris poden abocar els seus residus als contenidors des de la part superior, sense haver d'aixecar-los. Al nivell inferior s'ha de preveure l'espai suficient per permetre les maniobres de càrrega i descàrrega dels contenidors per part dels camions de transport de residus.

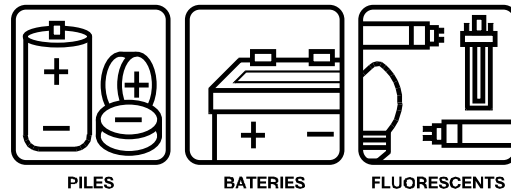
- **Àrees de contenidors de petit volum:** normalment, les deixalleries també tenen una dotació de contenidors de volum més reduït, per a aquells materials que es reben en menor quantitat. És el cas dels contenidors per a roba, ampolles de cava o determinats tipus de plàstic, com, per exemple, el poliestirè expandit.

- **Cobert:** la deixalleria ha de disposar d'una zona coberta per dipositar aquells residus que es poden deteriorar si s'exposen a les inclemències meteorològiques. És el cas dels residus especials, però també d'aquells residus en bon estat destinats a la reutilització, com ara la roba i els materials recuperats. En cas d'emmagatzemar residus destinats a la reutilització, el cobert s'hauria de poder tancar amb clau per evitar els robatoris.

17

2.1 Definició de la deixalleria: els elements de la instal·lació

• **Magatzem per als residus especials:** és una habitació tancada i amb bona ventilació on s'haurien de dipositar els residus especials en petites quantitats (pintures, dissolvents, fluorescents, bateries, etc.). A les zones del magatzem on es disposin residus especials susceptibles de patir vessaments accidentals s'han de construir arquetes de seguretat per a la recollida de residus líquids. En cas d'accident, els residus especials poden ser perillosos per a la salut de les persones. Per aquesta raó, cal considerar la instal·lació de dutxes i rentauïls com a mecanisme de prevenció de riscos laborals.

La senyalització vertical és imprescindible per a la deposició dels residus.

• **Vials de circulació:** s'han de dissenyar de manera que permetin fer un ús àgil de la deixalleria. Un factor important és que els vials tinguin l'amplada necessària per permetre el pas d'un vehicle quan un altre vehicle hi estigui estacionat. Aquesta situació es dona sovint a les deixalleries, ja que els usuaris accedeixen en cotxe fins als contenidors i hi estacionen el vehicle durant el temps en què dipositen els residus.

Senyalització horitzontal en aquelles instal·lacions on les dimensions de les quals ho requereixin.

• **Senyalització:** la deixalleria ha de disposar d'una senyalització que en faciliti l'ús i minimitzi el temps d'estada a la instal·lació. Els criteris d'aquest apartat es complementen amb la informació de l'apartat 3.3. A l'entrada de la deixalleria s'ha de col·locar un cartell on ha de constar la informació bàsica següent:

- Nom de la deixalleria
- Dies i horaris d'obertura
- Residus admesos
- Restriccions d'aportació (naturalesa i/o quantitats)
- Taxes per a determinats tipus d'usuaris (si s'escau)
- Taxes per excés de material aportat (si s'escau)
- Entitat/empresa responsable de l'explotació
- Telèfon de contacte

S'ha d'utilitzar un mecanisme d'identificació dels contenidors per informar els usuaris dels residus que es poden dipositar en cada cas.

Cartell informatiu d'utilització de la instal·lació.

• **Zona enjardinada:** un factor bàsic per assegurar l'èxit de la deixalleria és fer agradable la instal·lació als seus usuaris. La instal·lació de zones de jardí al voltant i a l'interior de la instal·lació ajuda a integrar la deixalleria en el paisatge i a crear una bona impressió entre la ciutadania. S'ha de remarcar que els jardins requereixen un manteniment constant durant tot el període d'explotació de la deixalleria, i això cal considerar-ho en el disseny.

Opcionalment, les deixalleries també poden disposar d'alguns espais addicionals:

• **Zona per al desballestament de residus:** aquelles deixalleries on es vulgui dur a terme desballestament han de disposar d'un espai per fer-lo. El més indicat és un espai cobert i tancat. Les dimensions han de ser suficients per col·locar els residus que s'han de desballestar, una taula on es pugui fer el desballestament i els contenidors per separar els productes del desballestament.

Desballestament

• **Aula d'educació ambiental:** en moltes deixalleries es realitzen activitats d'educació ambiental, com ara xerrades, conferències, tallers, etc. Per prestar aquest servei, és interessant disposar d'una aula convenientment equipada.

Les deixalleries mòbils i les minideixalleries són tipus especials de deixalleria que no tenen tots aquests elements i que es tracten, respectivament, en els apartats 2.2 i 2.3.

2.2 Models de deixalleria

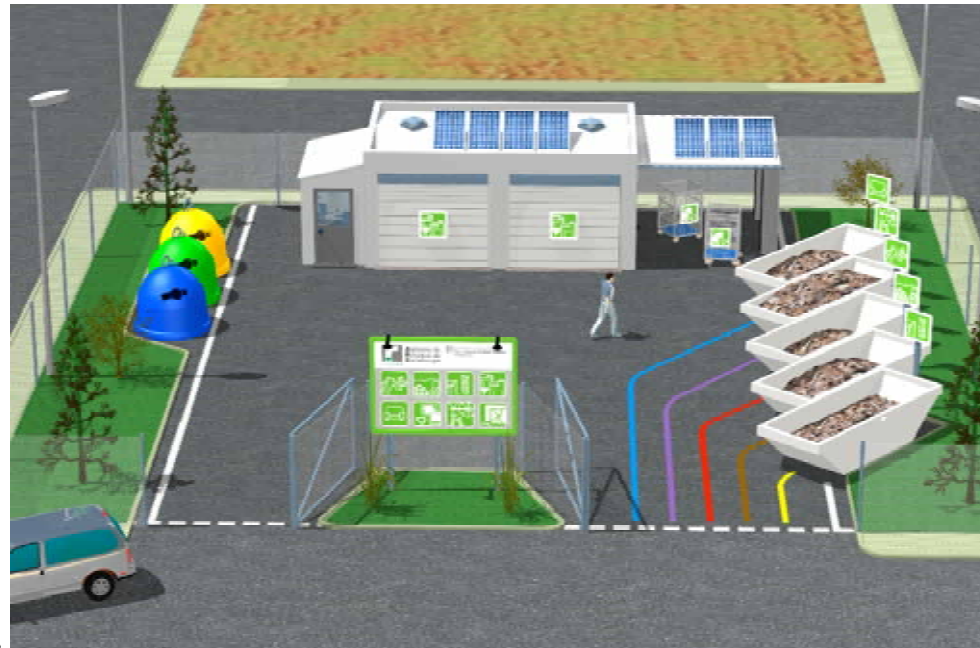
La Norma tècnica sobre deixalleries defineix diferents tipus d'instal·lacions d'acord amb el nombre d'usuaris potencials a qui s'adreça el servei. Els models proposats són orientatius. Els ens locals han de seleccionar en cada cas el model d'instal·lació més adequat, i adaptar-lo a les característiques específiques de la seva població i el seu territori.

Totes les deixalleries han de disposar de l'equipament mínim per garantir una gestió correcta dels residus aportats.

En l'apartat 2.1 hi ha una descripció d'aquests elements.

Per a municipis amb més de 5.000 habitants:

- **Deixalleria tipus A:** és una instal·lació petita, que s'organitza al voltant d'una esplanada de circulació on hi ha col·locats els contenidors (de capacitat màxima de 15 m³), l'oficina i la resta d'elements necessaris. La superfície aproximada necessària per a aquest model de deixalleria és de 625 m².

Deixalleria tipus A

- **Deixalleria tipus B:** és una instal·lació de mida mitjana dissenyada a dues cotes diferents, per facilitar l'aportació de materials als contenidors.

Els vials de circulació resten en el nivell superior, des d'on els usuaris fan les seves aportacions als contenidors, que es troben en el nivell inferior. La superfície necessària per a aquest model de deixalleria és de 2.275 m².

Deixalleria tipus B

2.2 Models de deixalleria

• **Deixalleria tipus C:** és el model més gran de deixalleria. El seu disseny és semblant a la del tipus B, però l'entrada i la sortida a l'exterior es fan per diferents portes, i incorpora un vial

de circumval·lació específic per als camions de transport de residus. La superfície necessària per a aquest model de deixalleria és de 4.500 m².

Deixalleria tipus C

Per a municipis entre 2.000 i 5.000 habitants:

• **Deixalleria bàsica:** és el model d'instal·lació més senzill. Ha de disposar dels elements mínims necessaris per fer una gestió correcta dels residus, que són els següents: contenidors (9 m³ de capacitat), un espai cobert i tancat per emmagatzemar residus especials, una oficina i un cobert per emmagatzemar residus voluminosos. Els elements s'organitzen al voltant d'una esplanada central. La superfície necessària per a aquest model de deixalleria és de 225 m², aproximadament. En els municipis que disposin d'altres sistemes de recollida selectiva de determinats residus (paper i cartró, envasos lleugers, etc.), es pot considerar la possibilitat de no acceptar aquests residus a la deixalleria, per reduir els costos de la instal·lació i alliberar espai.

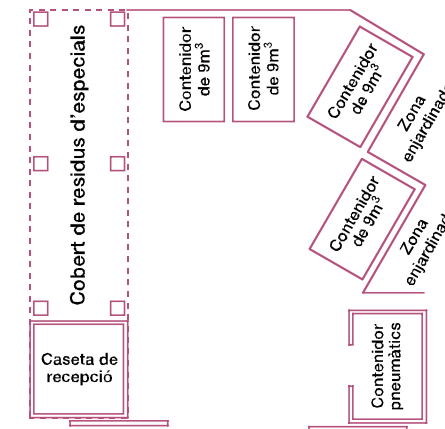
Altres serveis:

• **Deixalleria mòbil:** aquest servei consisteix en un vehicle de recollida que visita diferents barris i/o poblacions amb un calendari preestablert. Pot ser adequat per apropar i reforçar el servei de deixalleria a les poblacions que ja disposen d'una instal·lació fixa, o per oferir el servei a poblacions petites on no n'hi ha.

Hi ha diversos models, però en general és un contenidor amb diferents compartiments per a la recollida de residus ordinaris (vidre, envasos lleugers, etc.), voluminosos i especials.

Un avantatge clar de la deixalleria mòbil és que un mateix equipament pot donar el servei de recollida selectiva a més d'un municipi, amb l'estalvi econòmic que això representa. El seu caràcter itinerant també pot ocasionar inconvenients, com, per exemple, que els ciutadans no vulguin mantenir a casa els residus fins al dia de pas de la deixalleria mòbil, o que desconeixin el circuit o els horaris de

Model de deixalleria per a municipis de menys de 5.000 habitants

2.2 Models de deixalleria

pas per la seva localitat o barri, i, per tant, que no participin en el servei. L'ens local titular del servei ha de fer una tasca de difusió dels horaris i els punts de recollida per fomentar la participació dels ciutadans en aquest servei de recollida selectiva.

Les deixalleries mòbils depenen d'una deixalleria fixa on es destinen els residus recollits.

• **Minideixalleries:** és el model de deixalleria d'aparició més recent. Són petites instal·lacions ubicades dins de l'entramat urbà. Els diferents tipus de minideixalleries i les seves característiques principals es descriuen en l'apartat 3.3.

A partir dels models de deixalleria proposats es pot establir quina combinació d'instal·lacions és necessària per oferir el millor servei en un municipi d'un determinat nombre d'habitants. La Norma tècnica sobre deixalleries proposa la combinació següent:

POBLACIÓ	TIPUS DE DEIXALLERIA			
	BÀSICA	PETITA (A)	MITJANA (B)	GRAN (C)
2.000 - 5.000	1	-	-	-
5.000 - 10.000	-	1	-	-
10.000 - 30.000	-	2	-	-
30.000 - 70.000	-	-	1	-
70.000 - 110.000	-	-	2	-
110.000 - 150.000	-	-	3	-
150.000 - 200.000	-	-	-	1
200.000 - 250.000	-	-	-	2
250.000 - 300.000	-	-	-	3
>300.000				1 per cada 150.000 hab.

2.3 Les minideixalleries i altres equipaments

La ubicació habitual de les deixalleries en zones perifèriques i allunyades del nucli urbà ha provocat l'aparició de nous models d'instal·lacions per acostar el servei als ciutadans i facilitar la seva participació en la recollida selectiva de residus.

Minideixalleries

Les minideixalleries són petites instal·lacions ubicades dins de l'entramat urbà, que permeten apropar el servei als ciutadans i facilitar la seva participació en la recuperació dels residus municipals. Depenen logísticament de la deixalleria principal del municipi, on periòdicament es traslladen els residus acceptats a la instal·lació.

El PROGEMIC 2001-2006 fa esment d'aquesta figura quan es refereix a la necessitat de complementar la xarxa actual de deixalleries amb la implantació de minideixalleries als grans nuclis de població. En algun municipi hi ha un tipus d'instal·lació itinerants a mig camí entre les minideixalleries i les deixalleries mòbils, que se situen cada setmana en un barri diferent de la població.

Minideixalleria de barri.

• **Minideixalleries o punts verds:** són instal·lacions fixes ubicades en zones molt accessibles per als ciutadans. La possibilitat de donar un tracte molt personalitzat als ciutadans que ofereixen les minideixalleries les converteix en instal·lacions ideals per fer conscienciació ambiental. La minideixalleria es pot potenciar com a centre d'educació i informació ambiental del municipi. Es pot dotar amb material audiovisual i de lectura sobre temàtica ambiental, pot acollir exposicions d'educació ambiental o fins i tot, com es fa en algun cas, pot oferir un servei de préstec de bicicletes.

• **Minideixalleries als locals de petits recuperadors de residus:** aquesta fórmula pretén aprofitar els locals dels drapaires de barri existents a l'entramat urbà, fent les adaptacions als locals i els tràmits administratius necessaris perquè es pugui recollir en condicions de seguretat, com a mínim, vidre, paper, envasos, bateries d'automoció, ferralla i electrodomèstics sense CFC, residus municipals especials, pneumàtics i fusta. Amb aquest sistema, el recuperador pot aprofitar la fracció dels residus que pugui valoritzar; la resta la lliuraria a la deixalleria principal. Al barri de Gràcia de Barcelona hi ha en funcionament una d'aquestes minideixalleries.

2.3 Les minideixalleries i altres equipaments

Altres equipaments

Paral·lelament, han sorgit altres tipus d'instal·lacions d'aportació de residus, que sovint comparteixen aquesta terminologia, tot i que no compleixen una característica cabdal de les deixalleries i les minideixalleries, com és que hi hagi atenció permanent al públic durant l'horari d'obertura. Amb aquesta guia es pretén aclarir la terminologia i, per tant, aquestes instal·lacions reben el nom d'àrees d'aportació de residus especials. Els tipus més habituals s'acostumen a trobar en:

- **Mercats:** són petites àrees d'aportació ubicades als mercats municipals. Algunes poblacions com ara Rubí i Viladecans han optat per aquest sistema per facilitar la participació dels ciutadans en la recollida selectiva.

Àrea d'aportació al costat del mercat.

- **Zones rurals o urbanitzacions:** són àrees per a l'aportació de residus vegetals i voluminosos majoritàriament, que alguns municipis rurals han posat a la disposició dels seus habitants. Són instal·lacions molt senzilles, normalment un espai delimitat per una tanca, que serveixen de punts d'acumulació d'aquests residus per facilitar-ne la recollida a l'ens local responsable.

Totes aquestes instal·lacions estan experimentant un auge important, per la seva capacitat per acostar el servei de recollida selectiva de residus als ciutadans i pel seu potencial per augmentar els nivells de reciclatge i valorització de residus.

2.4 Criteris d'accessibilitat que cal considerar en el disseny, la ubicació i la logística de la deixalleria

Avui dia, incloure criteris de mobilitat i accessibilitat en la planificació, la ubicació i el disseny d'una instal·lació d'ús públic com és la deixalleria és imprescindible, tant des d'un punt de vista del compliment de la legislació com per assegurar l'èxit de la instal·lació.

Les principals consideracions que cal tenir en compte són les següents:

- **Ubicació:** per aconseguir una participació elevada de la població en l'ús de la deixalleria, cal decidir-ne una ubicació adequada. Els criteris principals per determinar si una ubicació és adequada són:

- **Zona d'atracció:** distància màxima que es preveu que està disposat a recórrer un usuari per fer ús de la instal·lació. Tot i que varia segons les característiques de la població, s'ha calculat que es troba entre els 2 i els 5 km, en zones urbanes, i entre els 5 i els 10 km, en zones rurals. Com que els usuaris principals de les deixalleries són els particulars, aquestes instal·lacions s'haurien d'ubicar al centre urbà o en punts molt propers a aquest centre urbà.

- **Facilitat de comunicacions:** la deixalleria ha d'estar ben comunicada, per carretera i en transport col·lectiu. S'han de tenir en compte mesures per solucionar les noves necessitats originades per la instal·lació; per exemple, dissenyar convenientment els accessos per evitar col·lapses de trànsit a la zona o, en el cas de carreteres amb corbes, indicar un cartell de perill i una reducció de velocitat o, idealment, un carril addicional de velocitat lenta. Si la deixalleria s'ubica fora del centre urbà, que és la situació més habitual, la seva ubicació hauria d'estar ben senyalitzada a tot el municipi. Avui dia, molts municipis tenen centres comercials ubicats a zones allunyades del centre urbà amb una gran afluència de visitants, de manera que les zones veïnes a aquests centres també podrien ser ubicacions adequades. No s'ha d'oblidar que la deixalleria també ha de ser fàcilment accessible per als ciutadans a peu. Algunes mesures per aconseguir-ho són la il·luminació correcta de la zona i els passos de vianants que siguin necessaris.

Les deixalleries properes al ciutadà afavoreixen la participació.

2.4 Criteris d'accessibilitat que cal considerar en el disseny, la ubicació i la logística de la deixalleria

• **Disponibilitat de terreny municipal:** la ubicació final de la deixalleria està directament limitada per la disponibilitat de terrenys municipals on es pugui construir una instal·lació d'aquest tipus. Tots els municipis que hagin de disposar d'una deixalleria han de fer la reserva corresponent de terrenys en els seus plans urbanístics.

Disseny: la deixalleria ha de ser accessible per a tots els seus usuaris, incloses les persones amb mobilitat reduïda. La Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i el Decret 135/1995, de 24 de març, que la desenvolupa, estableixen els criteris per garantir que les persones amb mobilitat reduïda o amb qualsevol altra limitació tinguin les mateixes oportunitats que la resta de ciutadans per accedir a aquestes instal·lacions. Alguns d'aquests criteris són els següents:

- Com a mínim, una de les entrades des de la via pública a l'interior de la instal·lació ha de ser accessible.
- En el supòsit d'un conjunt d'edificis, com a mínim un dels itineraris que els uneixin ha de complir les condicions d'accessibilitat.
- Si existeix un accés alternatiu per a persones amb mobilitat reduïda, no pot tenir un recorregut superior a sis vegades l'habitual.
- Els desnivells que hi pugui haver s'han de salvar mitjançant rampes adaptades.

Els espais amples faciliten el desballestament.

Aquestes indicacions generals s'han de complementar amb l'annex 2 del decret, on es descriuen detalladament els criteris d'accessibilitat aplicables a les edificacions.

Els ens locals titulars de les deixalleries han de tenir en compte les implicacions de mobilitat a les seves instal·lacions, definides per la Llei 9/2003, de 13 de juny, de mobilitat, i la Llei 10/2004, de 24 de desembre, de modificació de la Llei 2/2002, de 14 de març, d'urbanisme, per al foment de l'habitatge assequible, la sostenibilitat territorial i l'autonomia local. Seria desitjable que el projecte de la deixalleria incorporés un estudi de la mobilitat esperada per a la deixalleria. D'aquesta manera, es podrien detectar a les primeres fases del projecte les dificultats en aquest àmbit i dissenyar les mesures correctives necessàries en els accessos i la rodalia.

2.5 Residus per recollir

La llista de residus que es poden rebre a la deixalleria determina el disseny de la instal·lació, ja que condiciona la quantitat i les característiques dels contenidors que s'hi hagin d'ubicar. La Norma tècnica sobre deixalleries fixa els residus que han de recollir els diferents tipus d'instal·lació.

a) D'acceptació obligada

Aquesta llista pot disminuir si el municipi disposa d'un sistema alternatiu de recollida selectiva per a algun d'aquests residus.

Residus municipals especials

- Fluorescents i llums de vapor de mercuri
- Pneumàtics
- Bateria
- Dissolvents, pintures i vernissos
- Piles
- Frigorífics i electrodomèstics amb CFC
- Olis minerals usats de procedència particular

Els residus especials s'han de gestionar mitjançant empreses autoritzades per l'Agència de Residus de Catalunya.

Residus municipals ordinaris

- Paper i cartró
- Vidre
- Envasos lleugers
- Plàstics no envàs
- Ferralla i metalls
- Tèxtils

Alguns dels residus, com és el cas de la roba, poden ser gestionats per entitats benèfiques.

Residus municipals voluminosos

- Electrodomèstics que no contenen substàncies perilloses
- Mobles i altres residus municipals

2.5 Residus per recollir

Altres residus municipals

- Fustes
- Residus verds
- Runes i restes de construcció d'obres menors

Les minideixalleries i les deixalleries mòbils, per raó de la seva escassa disponibilitat d'espai, poden decidir no acceptar residus que ocupin molt espai, com, per exemple, poda, fustes i mobles grans. Tot i això, tenint en compte la important tasca de sensibilització ambiental que fan aquestes instal·lacions, és recomanable que flexibilitzin aquestes normes i que tractin d'acceptar aquests residus en la mesura de les seves possibilitats.

b) Residus d'acceptació voluntària

L'ens local titular de la deixalleria pot decidir ampliar la llista de materials acceptats. Aquesta decisió pot respondre, entre altres raons, a l'interès a facilitar la gestió correcta de fraccions que no són objecte de cap altre servei de recollida, complementar serveis de recollida selectiva ja existents, aprofitar l'existència d'un recuperador proper d'algun tipus de residu, etc. Alguns d'aquests residus poden ser:

- Oli vegetal usat
- Ampolles de cava senceres

Material a reutilitzar.

c) Residus no admissibles a la deixalleria

Són materials que no es poden acceptar a la deixalleria, ja sigui per la seva perillositat o pel fet que la seva gestió correcta ja està establerta per unes altres vies:

- Materials barrejats
- Matèria orgànica (excepte restes de pa sec)
- Residus industrials en grans quantitats o provinents del procés productiu, que han de ser gestionats a través de gestors privats autoritzats per l'Agència de Residus de Catalunya
- Materials explosius
- Residus radioactius
- Residus sanitaris

2.6 Els usuaris de la deixalleria

Segons la Llei 6/1993, les deixalleries estan pensades per rebre residus municipals d'origen domèstic, comercial, d'oficines i serveis. Això exclou, en principi, les indústries, que no serien usuàries de les deixalleries i que han de tractar els seus residus a través de gestors privats autoritzats per l'Agència de Residus de Catalunya. L'exclusió de les indústries es deu principalment al volum elevat de residus que generen i al fet que molts dels seus residus són de tipus especial. Tot i això, a causa de l'equiparació de la gestió dels residus industrials assimilables als municipals a la gestió que es fa dels residus comercials, les indústries es converteixen en usuàries potencials de les deixalleries per gestionar la fracció dels seus residus assimilables als municipals o petites quantitats de residus especials que no formen part del seu procés productiu, com, per exemple, els fluorescents i les piles.

És freqüent que les deixalleries identifiquin els seus usuaris amb un carnet. Aquesta opció permet agilitar el control dels usuaris que efectua l'encarregat de la deixalleria. Per a aquells municipis en què s'estableixi una bonificació en la taxa d'escombraries per la utilització de la deixalleria municipal, el carnet d'usuari pot servir per anotar les entrades a la instal·lació i demanar aquesta bonificació.

2.7 Taxes per l'ús de la deixalleria

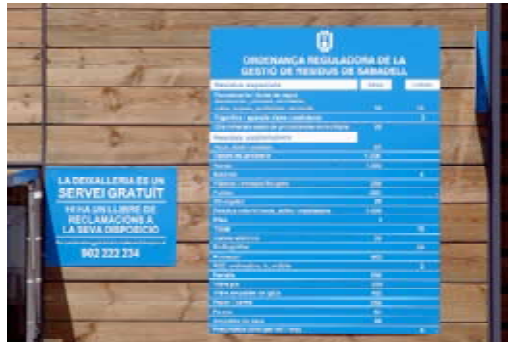
L'aplicació de taxes segons la quantitat aportada a la tipologia de residus és cada dia més freqüent i necessari.

En el cas dels usuaris domiciliaris, les deixalleries són instal·lacions en gran manera orientades a possibilitar la recollida selectiva de fraccions que no es poden lliurar selectivament en les recollides més bàsiques de carrer i, per tant, no tindria sentit que s'establissin taxes per a la seva utilització, ja que en desincentivarien l'ús.

Per a la resta d'usuaris (comerços, oficines, etc.) es pot pensar a establir taxes per a la seva utilització, especialment en el cas de residus no valoritzables. Aquesta opció s'aplica en diverses deixalleries de Catalunya i és coherent amb el context actual de la gestió dels residus comercials, definit pel PROGEMIC i la Llei 6/1993 de residus de Catalunya, que estableix l'obligatorietat que el servei de recollida de residus comercials s'autofinanci íntegrament. Si no s'opta per aquest sistema, una altra opció per complir la legislació és que els ens locals incorporin els costos ocasionats per la gestió de residus comercials a

2.7 Taxes per l'ús de la deixalleria

través de la deixalleria entre els conceptes que ha de sufragar la taxa de gestors de residus comercials que paguen aquests establiments.

Les taxes i les limitacions en pes a aportar hauran d'ésser exposades en els cartells d'entrada a la deixalleria.

El sistema de taxes pot seguir esquemes diferents:

- **Cobrament de taxes segons el tipus d'usuari:** el servei és gratuït per als particulars i s'aplica la taxa a la resta d'usuaris. La dificultat d'aquest sistema rau a diferenciar el tipus d'usuari. En algunes *déchetteries* franceses s'utilitza el tipus de vehicle d'entrada a la deixalleria com a indicador del tipus d'usuari. La taxa depèn del tipus de vehicle que entra a la deixalleria i l'ús és gratuït fins a una capacitat de càrrega determinada, a partir de la qual s'estableix una taxa. L'entrada és prohibida als vehicles amb capacitats de càrrega, longitud o alçària molt grans, en una clara referència als camions.

- **Cobrament de taxes segons la quantitat de residu aportat:** per a les diferents categories de residus s'estableixen unes quantitats màximes que qualsevol usuari pot aportar gratuïtament. Si se sobrepassa aquesta quantitat, l'usuari ha de pagar una taxa.

- **Cobrament de taxes segons el tipus de residu aportat:** aquest sistema permet establir taxes per als residus que comporten un cost de gestió per a la deixalleria i exceptuar la resta (paper i cartró, per exemple). Aquestes taxes es poden aplicar només als usuaris comercials, o estendre-les a tots els usuaris, com ara les *déchetteries* de la regió de Lausana, que cobren a tots els usuaris l'entrada de pneumàtics i bateries de cotxe.

Aquestes opcions es poden combinar, i fins i tot es poden complementar amb un nombre màxim de visites mensuals que el vehicle d'una indústria o un servei pot fer a la deixalleria.

Respecte als sistemes de cobrament de les taxes, les possibilitats principals són cobrar els diners en efectiu a la mateixa deixalleria o cobrar les taxes amb albarans que els usuaris han de pagar a un banc o una caixa determinada. La primera opció és molt còmoda per als usuaris, que poden pagar la taxa en el mateix moment en què visiten la deixalleria, però té els inconvenients associats a la presència de diners en efectiu a la instal·lació. Amb els albarans s'eviten aquests inconvenients.

2.8 Les energies renovables a la deixalleria

La deixalleria és un equipament idoni per a la incorporació de les energies renovables, perquè, a part de l'impacte positiu d'aquestes energies a la mateixa deixalleria, també pot tenir una funció de sensibilització entre la ciutadania.

L'aprofitament de fonts d'energia renovable pot anar destinada al consum del mateix equipament o bé a la producció d'electricitat per al seu subministrament a la xarxa elèctrica. Bàsicament, les dues principals possibilitats són, respectivament, l'energia solar tèrmica i l'energia solar fotovoltaica:

a) L'energia solar tèrmica consisteix en l'escalfament de l'aigua calenta sanitària, que s'utilitza en els serveis (lavabos, dutxes i altres). Aquesta font pot arribar a substituir fins al 70 % del combustible convencional.

b) L'energia solar fotovoltaica consisteix a generar electricitat a partir de l'energia procedent del sol. L'autoconsum d'aquesta electricitat es pot donar en aplicacions com ara la senyalització, les comunicacions i part de l'equipament. Una altra opció és la producció d'energia fotovoltaica per a la venda a la companyia distribuïdora. Els darrers anys, amb l'objectiu de potenciar les fonts d'energia renovable, s'ha creat un marc legal i econòmic que possibilita aquesta venda i permet obtenir una rendibilitat de la inversió. La deixalleria podria disposar d'aquest tipus d'instal·lacions, de manera que part del retorn de la inversió anés destinat a sufragar la gestió.

Hi ha altres tecnologies que permeten l'aprofitament de l'energia del vent, la biomassa i l'energia de l'interior de la terra, en cas que el recurs estigui a l'abast. Així doncs, petits aerogeneradors «urbans» poden complementar les instal·lacions fotovoltaïques, mentre que calderes de biomassa i sistemes geotèrmics d'intercanvi de calor poden subministrar energia per a la calefacció de la deixalleria.

La gestió
de la deixalleria

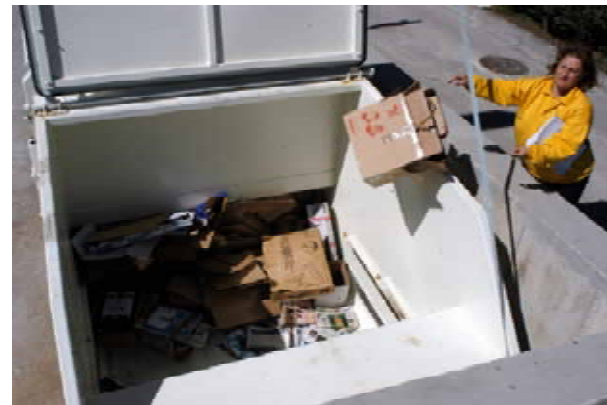
3.1 Models de gestió de la deixalleria

L'entitat externa es fa càrrec de la gestió de la deixalleria i, també, dels residus aportats, i ha de disposar de la maquinària per dur a terme aquestes tasques.

Els ens locals titulars de les deixalleries tenen diverses opcions a l'hora de decidir el tipus de gestió de la instal·lació:

• **Gestió directa:** l'Administració titular s'encarrega directament de la gestió de la instal·lació i dels seus residus. Aquesta opció és la que requereix més implicació per part de l'Administració, que ha d'aportar tots els recursos necessaris per al seu funcionament i assumir tota la càrrega administrativa de la seva gestió (personal, control d'entrades i sortides, manteniment dels equipaments, etc.). Tanmateix, és la fórmula que permet un control més gran sobre el funcionament de la instal·lació i, per tant, permet als titulars assegurar-se de primera mà que la deixalleria dóna un servei d'acord amb els estàndards de qualitat desitjats.

• **Cessió total de la gestió a una empresa externa:** en l'extrem oposat, en aquesta fórmula l'ens local titular cedeix la gestió total de la deixalleria a una empresa per mitjà d'una concessió administrativa subjecta a un plec de condicions. L'entitat externa es fa càrrec de la gestió de la deixalleria i, també, dels residus aportats, i ha de disposar de la maquinària per dur a terme aquestes tasques. Normalment, les administracions cedeixen la gestió a empreses amb experiència en la gestió de residus, que disposen de la logística i el coneixement necessaris per al funcionament correcte. En aquesta opció, el control per part de l'Administració titular sobre el funcionament de la deixalleria i la destinació final dels residus recollits és indirecte, a través del control de l'empresa concessionària.

La compactació del residu suposa un estalvi ambiental i econòmic.

• **Cessió parcial de la gestió a una empresa externa:** l'ens local titular només cedeix la gestió interna de la deixalleria a una empresa externa, que s'ha de fer càrrec del funcionament i el manteniment generals de la deixalleria. L'ens local és el propietari dels residus recollits a la instal·lació, però la gestió dels fluxos l'ha de fer l'empresa concessionària.

En els casos en què se cedeix la gestió de la deixalleria, quan sigui possible s'ha de tenir en compte la possibilitat de contractar entitats d'inserció social per afavorir la integració de sectors socials desfavorits.

És freqüent que diversos municipis comparteixin la gestió d'una mateixa deixalleria. En aquest cas, els titulars han de decidir a qui correspon la gestió de la instal·lació (que pot ser un dels ajuntaments o bé un organisme creat per aquest efecte, per exemple, una mancomunitat o un consorci), per quina de les anteriors fórmules de gestió volen optar (directa o bé concessió total o parcial a una empresa externa) i com es reparteixen els costos de gestió de la deixalleria entre els diversos municipis. La manera més justa de repartir aquests costos és fer que cada municipi contribueixi als costos d'acord amb el nombre d'usuaris de la instal·lació.

Es pot establir una fórmula amb una part dels costos comuna per a cada municipi, que correspon als costos associats a disposar del servei de deixalleria independentment de quants ciutadans la facin servir, i una altra part dels costos variables per a cada municipi, que es calcula segons la procedència dels usuaris de la instal·lació.

El recull de dades ens facilitarà l'anàlisi posterior, d'on i en què s'ha de fer el reforç de conscienciació mediambiental ciutadana.

3.2 Horari i dies d'obertura

L'establiment dels horaris i els dies d'obertura de la deixalleria és un dels aspectes clau per assolir una participació ciutadana elevada en l'ús de la instal·lació. Per raó de la variabilitat de característiques socials i culturals que hom es pot trobar entre les poblacions, és difícil elaborar uns criteris que segueixin totes les deixalleries, de manera que cal adaptar l'horari i els dies d'obertura en cada cas.

En tot cas, es poden enumerar alguns aspectes que cal tenir en compte:

- Les deixalleries haurien d'oferir el seu servei en horari de matí i tarda, encara que fos en dies diferents (alguns dies al matí, i altres, a la tarda). Això seria desitjable per a totes les deixalleries, tot i que per abaratir costos es podria fer una excepció amb les minideixalleries (vegeu l'apartat 2.3).

- Cal garantir que la deixalleria estigui oberta durant el cap de setmana, per permetre'n l'ús a les persones que no la poden utilitzar la resta de la setmana. Això és especialment important en el cas de poblacions amb forta presència de segones residències.

- S'ha de preveure l'existència de dies «punta» d'utilització de la deixalleria. En aquests dies es pot considerar l'ampliació de l'horari del servei. Per establir quins són els dies «punta», pot ser útil consultar les estadístiques d'altres municipis i deixalleries de característiques similars. En la majoria de casos documentats a Catalunya, els

dies de màxima utilització acostumen a ser els dissabtes i, en un grau molt menor, els divendres.

- A les poblacions turístiques es poden ampliar els dies i les hores d'obertura durant les èpoques de més població estacional.

- Una altra estratègia interessant per augmentar el nombre d'usuaris pot ser establir un horari de funcionament diferent per als mesos d'estiu i d'hivern. Durant l'estiu, la deixalleria hauria d'estar oberta fins més tard per aprofitar les hores de llum.

- L'horari de treball de les deixalleries pot ser superior al d'obertura al públic. En aquestes hores sense públic es poden realitzar, amb més seguretat, les operacions de recollida de residus per part dels gestors corresponents, i els operaris poden fer altres tasques, com ara la manipulació i el desballestament de residus i el manteniment de la instal·lació.

Algunes deixalleries tenen horaris d'hivern i d'estiu diferents.

3.3 Informació a l'usuari

Aquest apartat tracta sobre la informació necessària per facilitar als ciutadans l'ús de la deixalleria. Les campanyes de sensibilització ambiental que es realitzin per fer conèixer la instal·lació, per la seva rellevància, es tracten específicament en l'apartat 6 d'aquesta guia.

Els apartats principals que s'han de considerar són els següents:

- **Senyalització dels accessos:** els usuaris de la deixalleria han de poder trobar la instal·lació fàcilment. La ruta per accedir a la deixalleria ha d'estar indicada des dels principals punts de la població, per mitjà de senyals específics al carrer que indiquin l'accés més fàcil i ràpid a la instal·lació. Aquest punt té una importància especial quan les deixalleries es troben allunyades del centre urbà i els ciutadans no estan familiaritzats amb la seva ubicació.

- **Senyalització dins de la deixalleria:** cal que sigui clara, per permetre un ús àgil i eficaç de la instal·lació. Tal com indica la Norma tècnica sobre deixalleries i es recull en l'apartat 2.1, s'ha d'ubicar un cartell ben visible a l'entrada de la instal·lació on se'n recullen les característiques principals. La informació d'aquest cartell es pot complementar amb la instal·lació d'una vitrina a l'interior de la deixalleria, però visible des de l'exterior, on es puguin col·locar periòdicament fulls informatius. El sentit dels vials de circulació dels vehicles ha d'estar senyalitzat convenientment a terra. També s'ha d'establir un mecanisme

d'identificació dels contenidors, mitjançant un logotip i el nom dels residus que s'hi poden dipositar. Al cobert dels residus especials s'han de col·locar els corresponents pictogrames de seguretat dels productes químics (inflamable, corrosiu, comburent, etc.) per classificar els residus especials en petites quantitats. Aquests mecanismes de senyalització es complementen amb la tasca d'informació i assessorament als usuaris que duu a terme en tot moment l'encarregat de la deixalleria.

Una iniciativa interessant per fomentar la interacció amb els usuaris és instal·lar una bústia de suggeriments. Això permet als gestors de les deixalleries rebre les opinions, els consells i les queixes dels usuaris, i pot revertir en una millora del servei.

3.4 El personal de la deixalleria

A les deixalleries de Catalunya sempre hi ha d'haver una persona per assessorar els usuaris sobre el funcionament de la instal·lació i controlar que en facin un bon ús. Aquesta persona és l'encarregat o encarregada de la instal·lació. És responsable del bon funcionament de la deixalleria i, per tant, ha d'estar present durant tot l'horari de servei de la instal·lació.

El nombre d'operaris que treballen a les deixalleries depèn, principalment, del tipus de deixalleria, dels usuaris i de les tasques que ha de desenvolupar el personal. En general, la plantilla de treballadors d'una deixalleria està formada per entre un i tres operaris, malgrat que en la majoria de casos només hi ha una persona que s'encarrega de totes les funcions.

Les tasques que hauria de desenvolupar el personal són les següents:

- Obrir i tancar la deixalleria.
- Gestionar i controlar totes les activitats que es duen a terme a la deixalleria.
- Atendre els usuaris, prendre dades sobre el tipus d'usuari i el tipus de residu aportat, aclarir els dubtes respecte al funcionament de la deixalleria, etc.
- Atendre els transportistes que vinguin a recollir residus a la deixalleria i donar-los les instruccions necessàries.
- Dipositar personalment els residus especials en petites quantitats aportats pels usuaris en els contenidors corresponents. Els residus no

especials en general els dipositen els mateixos usuaris.

- Emplenar tots els documents de control de la gestió de la deixalleria que siguin necessaris (vegeu l'apartat 3.11 d'aquesta guia).
- Actuar immediatament en cas de situacions de risc (vessament d'algun residu, incendi, actes de vandalisme, etc.).
- Mantenir la deixalleria i el seu entorn més proper en un estat de neteja adequat, i fer les operacions de manteniment de la instal·lació necessàries.
- Realitzar el manteniment de la maquinària i els equips de la deixalleria.
- Desballestar i recuperar els materials valoritzables dels residus voluminosos (només a les deixalleries que duen a terme aquesta tasca).
- Efectuar tasques de reparació i venda de materials (només a les deixalleries que tenen aquest servei).

Mantenir la deixalleria i el seu entorn en un estat de neteja adequat, incentiva la utilització de la mateixa per part del ciutadà.

Algunes tasques, com, per exemple, la neteja i el manteniment de la instal·lació i el desballestament de residus, poden ser realitzades per personal aliè a la deixalleria, ja sigui de l'Administració titular de la deixalleria o d'empreses externes.

S'ha de tenir en compte que l'horari de treball de la deixalleria hauria de ser més ampli que l'horari d'obertura al públic. Durant aquestes hores, els operaris poden realitzar tasques que es veurien dificultades per la presència d'usuaris (desballestament de residus voluminosos, operacions de neteja de la instal·lació, càrrega i descàrrega de grans contenidors, etc.).

Els titulars de la deixalleria han de proporcionar la formació adequada al seu personal en matèria de prevenció de riscos laborals. Aquest punt és especialment important per la presència a la deixalleria de residus especials en petites quantitats, que poden ser tòxics per als treballadors en cas d'accident.

El Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo ha elaborat una sèrie de guies tècniques orientatives de prevenció de riscos laborals. Algunes mesures preventives que cal tenir en compte a la deixalleria són les següents:

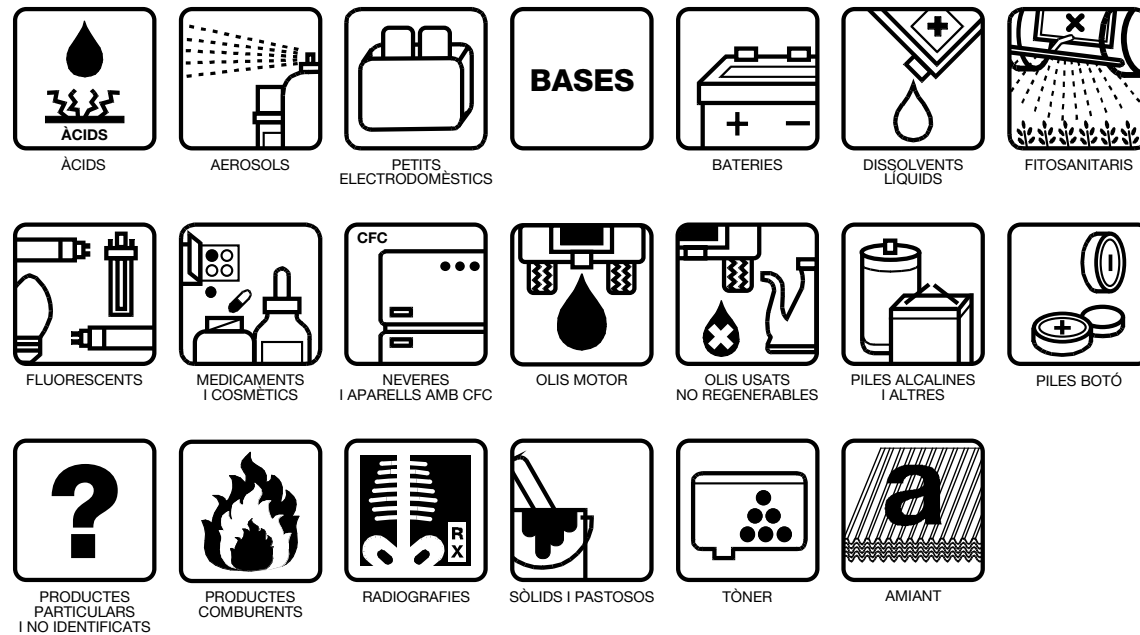
- Fer la càrrega i la descàrrega de pesos de manera correcta per evitar lesions dorsolumbars.

- Mantenir les zones de pas, les sortides, les vies de circulació, etc., netes d'obstacles.
- Manipular correctament els residus especials.
- Utilitzar la senyalització de seguretat amb els pictogrames homologats.
- Fer servir els equips de protecció individuals adequats: calçat de seguretat, guants de protecció resistent als riscos mecànics, ulleres de protecció ocular, mascareta de protecció de les vies respiratòries, vestuari de protecció contra el mal temps per treballar a la intempèrie, etc.
- Utilitzar una escala manual per accedir a diferents nivells.

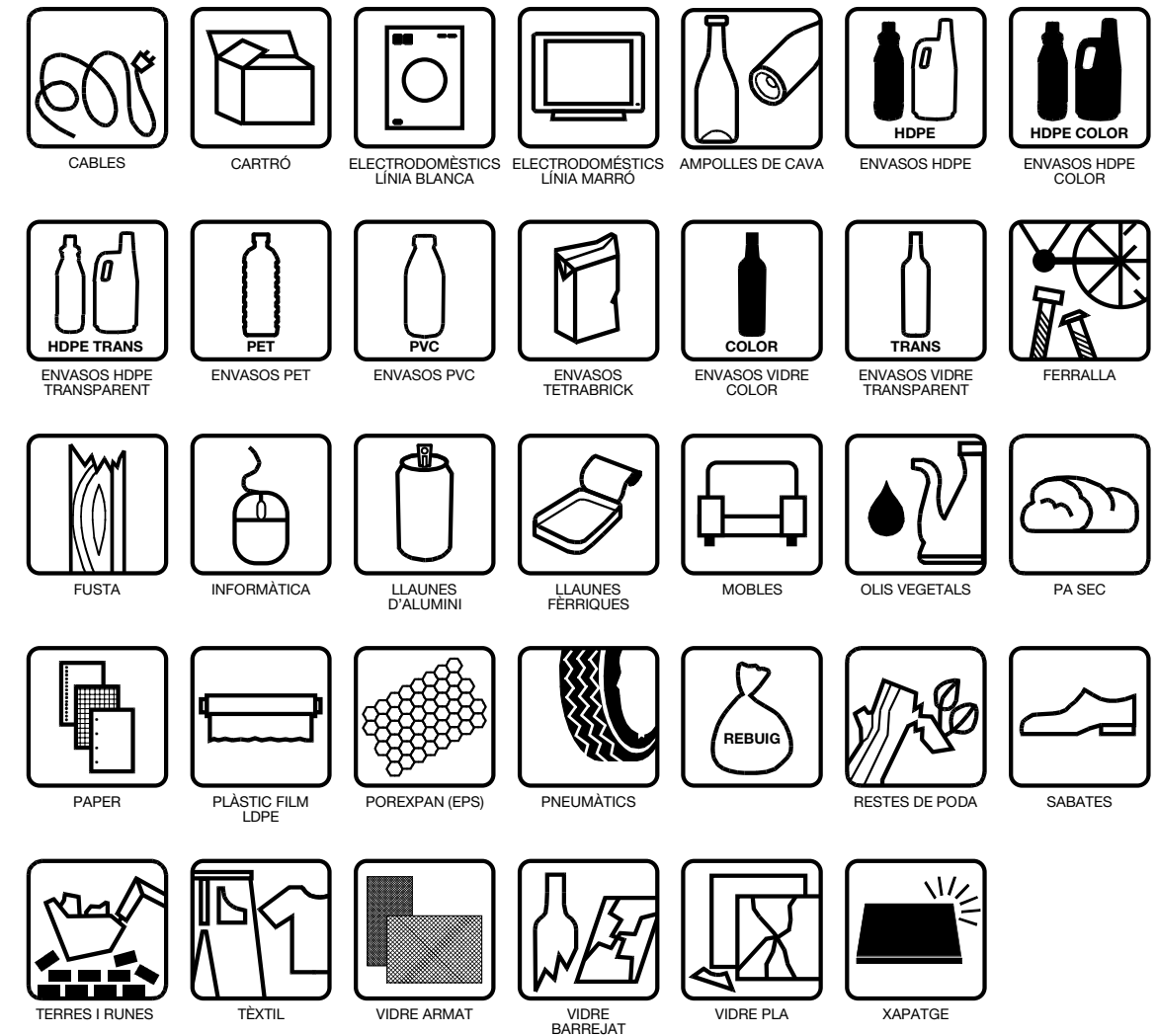

3.5 Residus admesos

Residus especials:

Residus valoritzables

3.6 La gestió dels residus

La gestió correcta dels residus aportats a les deixalleries és un dels aspectes fonamentals que han d'assegurar els titulars i els gestors d'aquestes instal·lacions.

La gestió de residus és un concepte ampli que inclou les diferents operacions. En general, formen part de la gestió dels residus els processos següents: la recepció, la classificació, l'emmagatzematge, les operacions de reparació encaminades a la reutilització, el desballestament, el transport i el tractament final.

El primer pas de la gestió dels residus a la deixalleria és la classificació dels materials. La seva qualitat afecta la gestió posterior que es pugui fer dels residus. La classificació dels materials es pot fer de dues maneres:

- **Classificació bàsica:** els residus se separen en grans tipologies, com ara les esmentades en l'apartat 2.5 (vidre, paper, plàstic, ferralla, etc.). És una classificació senzilla que poden dur a terme els usuaris directament amb algunes indicacions mínimes per part de l'encarregat. L'inconvenient d'aquesta opció és que moltes fraccions valoritzables perden valor en el mercat de la recuperació si la classificació que es faci és poc afinada (per exemple, la ferralla barrejada en comparació dels metalls sense barrejar, o les barreges de paper i cartró en comparació de les diferents tipologies de paper). Una opció per a algunes d'aquestes fraccions bàsiques és portar-les a plantes de triatge on es completi la classificació iniciada a la deixalleria.

- **Classificació detallada:** els residus acceptats se subclassifiquen en diferents fraccions (separació de la ferralla en diferents metalls, separació del vidre per colors, etc.). L'avantatge d'aquesta opció és l'augment del preu de venda de determinats materials en el mercat de la valorització. Els inconvenients principals són que requereix més personal i més espai a la deixalleria. La classificació detallada permet assolir nivells més alts de recuperació i, per tant, des del punt de vista ambiental és en general més favorable. Tot i això, cal considerar altres factors, com, per exemple, el balanç econòmic global i la disponibilitat d'espai a les instal·lacions.

La classificació acurada dels residus fa que el preu de venda sigui més avantatjós.

El transport dels residus de les deixalleries fins als seus gestors finals ocasiona bona part de les despeses de les deixalleries. Per reduir aquest cost, moltes deixalleries utilitzen equipaments auxiliars que permeten disminuir el volum de determinats residus. En el cas del paper i el cartró i el plàstic, es poden utilitzar compactadores o premses hidràuliques, malgrat que cal tenir en compte que, si la destinació del plàstic és una planta de triatge, la compactació que es realitzi a la deixalleria no pot ser excessiva. Per reduir el volum dels residus voluminosos i la fusta es poden utilitzar roll-packers, un equip que consisteix en un braç articulad amb una maça a l'extrem que s'enfonsa en el contenidor on es dipositen els residus. Per a les restes vegetals s'utilitzen sovint les trituradores o estelladores. Aquests equips són particularment recomanables a les deixalleries que reben volums alts de residus i que estan allunyades dels seus gestors.

Una opció interessant per a les entitats supramunicipals titulars de més d'una deixalleria és adquirir alguns d'aquests equips i compartir-los entre les seves deixalleries. Aquesta iniciativa consisteix a oferir un servei de «maquinària itinerant», on els equips passen un determinat període de temps en una instal·lació i, després, es porten fins a una altra, i així successivament. Aquesta solució pot ser especialment adequada per a maquinària cara i amb costos de transport moderats.

D'altra banda, seria recomanable que les deixalleries més grans disposessin de dues bàscules, una d'industrial per als camions de transport de residus, i una altra, més petita, per als residus especials en petites quantitats. Això permet tenir un control molt més acurat dels residus gestionats a la instal·lació.

La premsa pot ser una opció força interessant per als residus amb volums i quantitats de recepcions importants.

En el cas de les deixalleries tipus A, bàsic o minideixalleries, en què la limitació d'espai fa poc recomanable les bàscules pont, seria interessant, per tal d'optimitzar-ne la gestió, disposar d'una deixalleria propera més gran on es poguessin pesar i dipositar les diferents fraccions.

El transport i el tractament dels residus sempre s'han de fer amb empreses autoritzades que disposin de la documentació adient. Al lloc web de l'Agència de Residus de Catalunya es pot fer la consulta de transportistes i empreses gestores per a cada tipus de residu. En la gestió dels residus sempre s'ha optat, quan sigui possible, per operacions de valorització enfront d'operacions de disposició.

3.6 La gestió dels residus

Residus municipals especials

Fluorescents i llums de vapor de mercuri

El seu emmagatzematge s'ha de fer en un contenidor que n'impedeixi el trencament i que romangui sota cobert per evitar el deteriorament per causes meteorològiques. L'empresa gestora de la instal·lació en facilita el contenidor.

L'Agència de Residus de Catalunya té la titularitat de la gestió d'aquests materials, i la planta de tractament es troba al Pont de Vilomara i Rocafort.

Bateries

Les bateries contenen àcids altament corrosius. Els contenidors on s'emmagatzemin han de ser de materials resistent a aquests àcids i estar preferentment ubicats dins del magatzem tancat per als residus especials en petites quantitats, o en tot cas sota cobert, per evitar que es deteriorin pels factors meteorològics i amb un sistema de recollida de vessaments.

En el cas de la valorització de les bateries per part del sector dels ferrovellers, cal treballar exclusivament amb aquells que estan autoritzats per a l'emmagatzematge de bateries

Residus especials en petites quantitats

En aquest apartat s'hi inclouen materials molt diversos, com, per exemple, pintures, dissolvents, reactius de laboratori, vernissos, medicaments, plaguicides, etc., i, també, els recipients que els han contingut. Aquests residus s'emmagatzemen en caixes, classificats per famílies, a dins d'un magatzem tancat. A la part exterior de les caixes s'ha de col·locar, en un lloc ben visible, l'etiqueta de classificació del grup de residu. Els residus líquids s'han de posar dins de les caixes en posició vertical i tapats.

Aquests residus no s'han de barrejar mai, encara que a vegades puguin semblar idèntics. Els productes s'han de deixar dins de l'envàs amb el qual han estat lliurats a la deixalleria. S'ha de disposar d'una caixa per dipositar els productes que no estiguin identificats.

L'Agència de Residus de Catalunya assumeix els costos de la gestió, dels residus especials en petites quantitats. Per aquest motiu, en el moment de la compra dels contenidors, és interessant que la deixalleria es posi en contacte amb els gestors de la planta, perquè aquests els hi siguin subministrats directament, o bé per tal que els contenidors que adquireixin tinguin les característiques de dimensions i qualitat més adequats.

Piles

A les deixalleries, les piles s'han de separar en dues categories: les piles botó i la resta. Els contenidors de les piles s'han d'ubicar al magatzem tancat, amb els residus especials. L'Agència de Residus de Catalunya ha assumit la titularitat de la seva gestió, i la planta de tractament es troba al Pont de Vilomara i Rocafort. En aquest cas, l'empresa gestora de la instal·lació facilita el contenidor.

Electrodomèstics amb CFC

Aquests electrodomèstics s'han d'emmagatzemar drets i sota cobert, i s'ha de garantir que no es trenqui el circuit de refrigeració durant la seva manipulació. Hi ha l'opció d'emmagatzemar-los en contenidors de gran capacitat, amb una rampa d'accés.

L'Agència de Residus de Catalunya ha assumit la titularitat de la seva gestió, i la planta de tractament es troba al Pont de Vilomara i Rocafort.

El CFC es troba també amb les escumes que aïllen l'interior dels frigorífics.

Olis minerals usats

Els olis minerals usats són els procedents d'automòbils i maquinària. A les deixalleries s'han de recollir en un contenidor adequat i evitar que es produeixin vessaments que puguin afectar el terra. És important assegurar-se que l'oli mineral recollit estigui lliure d'elements contaminants, com, per exemple, clor, excés d'aigua, oli vegetal, líquids de fre, etc., atès que si els paràmetres de contaminació són superiors als establerts per l'empresa gestora no poden ser valoritzats i la deixalleria n'ha de pagar el sobrecost

La gestió d'aquest residu és titularitat de l'Agència de Residus de Catalunya, i es porta a terme a la planta de tractament d'Alcover.

Residus municipals valoritzables

Paper i cartró

La recollida de paper i cartró a la deixalleria és un complement de la recollida selectiva que es fa al carrer. Cal procurar que a la deixalleria arribi principalment cartró procedent dels establiments comercials, ja que les caixes de cartró de mida gran creen problemes als contenidors del carrer. És aconsellable utilitzar contenidors de gran volum (de 9 a 30 m³). Per aprofitar al màxim l'espai dels contenidors s'ha de demanar als usuaris que pleguin les caixes de cartró abans d'abocar-les, tot i que l'elevat volum d'aquest residu fa recomanable la utilització d'un mecanisme per reduir-ne el volum, com, per exemple, una premsa hidràulica, una autocompactadora o un roll-packer.

3.6 La gestió dels residus

Hi ha la possibilitat de classificar separatament el paper i el cartró, i fins i tot les diferents categories de paper. Amb aquesta operació se n'incrementa considerablement el preu en el mercat de la recuperació. En aquest cas, per classificar el paper és recomanable utilitzar gàbies amb rodes.

Altra possibilitat és sol·licitar que les capses arribin plegades.

Vidre

Com en el cas del paper i cartró, la recollida de vidre a la deixalleria és un complement de la recollida que es fa al carrer.

Les millores fonamentals que pot aportar la recepció de vidre a les deixalleries són l'acceptació d'altres tipus de vidre diferent dels envasos, com, per exemple, el vidre pla o el vidre armat, i la possibilitat de recuperar ampelles de cava senceres que es poden vendre per reutilitzar-les.

Per emmagatzemar el vidre es recomanen contenidors tipus banyera de 9 a 12 m³ de capacitat. La densitat elevada d'aquest material fa que hi pugui haver problemes per manipular contenidors més grans. Si se separen les ampelles de cava, els gestors faciliten els contenidors, que solen ser gàbies amb capacitat per a 1.000 ampelles.

Envasos lleugers

Aquesta categoria està formada per envasos de plàstic, llaunes de ferro i alumini i brics. Les deixalleries tenen dues possibilitats principals de gestió:

- Classificació única de tots els envasos lleugers: en aquest cas, els residus han de passar per una planta de triatge on es fa la separació de les llaunes, els brics i els diferents tipus de plàstic.

Un avantatge important d'aquesta opció és que la classificació a la deixalleria és molt senzilla i, per tant, la poden fer directament els usuaris.

- Classificació in situ dels envasos: aquesta opció consisteix a separar les llaunes, els brics i els diferents tipus de plàstic i té com a problemes principals que els usuaris requereixen l'assessorament del personal de la deixalleria per dur a terme la classificació dels plàstics, i que les petites quantitats aconseguides de cada material poden dificultar i encarir el transport dels materials fins als valoritzadors.

S'ha de tenir en compte que, en el càlcul del retorn del canó que efectua el sistema integrat de gestió dels envasos lleugers (ECOEMBES) als municipis, només es comptabilitzen els envasos lleugers que han passat per una planta de triatge. Aquest fet l'han de considerar els municipis que optin per una classificació in situ a la deixalleria i l'entrega posterior als valoritzadors corresponents.

Ferralla no envàs

Igual que passa amb els plàstics, la ferralla és una barreja de metalls amb processos de recuperació diferents. A les deixalleries hi ha l'opció de recollir-ho tot en un mateix contenidor, o de

separar les diverses fraccions dels metalls o, com a mínim, les més valoritzables. Si s'opta per separar els metalls, s'ha de tenir en compte que el personal de la deixalleria ha d'assessorar els usuaris en el moment de fer la selecció. Els preus de venda que s'aconsegueixen quan se separen els metalls fan que generalment el balanç econòmic de fer la separació sigui pos

El coure metall, entre d'altres, és molt apreciat.

Per emmagatzemar la ferralla sense separar es recomana utilitzar contenidors de gran capacitat (12-25 m³). Quan se separen diferents metalls és aconsellable utilitzar contenidors més petits, com, per exemple, bujols de 240 litres de capacitat, per a les fraccions minoritàries, i contenidors grans per al xapatge o altres metalls molt abundants. Els metalls són els residus més cotitzats en el mercat de la recuperació.

Per aquest motiu es recomana que, quan s'opti per fer-ne una separació detallada, s'emmagatzemin les fraccions més valuoses en un cobert tancat amb clau, per evitar robatoris.

3.6 La gestió dels residus

Els metalls classificats amb contenidors a l'exterior afavoreix el bandalisme.

Fusta

La fusta és un dels materials amb més presència a les deixalleries. Arriba en formes diverses (natural, pintada o envernissada) o formant part de mobles conjuntament amb altres materials. Quan no està barrejada amb altres materials és possible gestionar-la a través d'empreses gestores de fusta o bé en plantes de trituració.

Si està barrejada es gestiona com a residu voluminós. La gestió dels voluminosos es tracta en l'apartat següent. Algunes destinacions de la fusta no accepten que estigui pintada o envernissada i, per tant, s'ha de tenir en compte aquest fet a l'hora de la classificació d'aquesta fracció a la deixalleria.

Per emmagatzemar la fusta es recomana l'ús de contenidors de gran capacitat (30 m³). L'aprofitament de la capacitat dels contenidors augmenta molt si s'utilitza una màquina per reduir el volum de la fusta, com, per exemple,

un roll-packer o una màquina trituradora. Una opció interessant és separar els palets que estiguin en bon estat, perquè es poden reutilitzar i, a més a més, s'aconsegueixen preus molt interessants en el mercat de la recuperació. Es poden emmagatzemar apilats en un racó de la deixalleria.

El desballestament ajuda a separar la fusta dels voluminosos.

Residus voluminosos

Aquesta categoria agrupa un conjunt molt variat de materials (mobles, matalassos, etc.). Són de mida gran i normalment estan formats per una barreja de materials diferents. La deixalleria pot representar un complement a altres sistemes de recollida municipal de voluminosos o bé l'únic mecanisme de recollida.

Els residus voluminosos acceptats a les deixalleries habitualment es gestionen de manera conjunta en un mateix contenidor. Per a aquesta opció de gestió cal disposar d'un contenidor de gran capacitat, la destinació del qual és

una planta de desballestament (com, per exemple, la que té l'Entitat Metropolitana del Medi Ambient als municipis de Gavà i Viladecans) o bé el rebuig. El volum elevat d'aquests residus fa que s'hagin d'utilitzar contenidors de gran volum per emmagatzemar-los i que sigui aconsellable utilitzar un roll-packer o un altre mecanisme per reduir-ne el volum.

Des d'un punt de vista ambiental és preferible fer operacions de reparació i desballestament dels residus voluminosos a la mateixa deixalleria.

La reparació és interessant en aquells casos en què els residus voluminosos arriben en bon estat i, per tant, té sentit plantejar una tasca de reparació. Quan es facin operacions de reparació i reutilització d'objectes, els materials recuperats s'han d'emmagatzemar sota cobert perquè no els deteriorin els factors meteorològics. Utilitzar un magatzem tancat amb clau pot evitar possibles robatoris.

Fer el mínim rebuig hauria d'ésser l'objectiu prioritari.

Hi ha diverses opcions per gestionar els objectes recuperats, com, per exemple, vendre'ls en botigues de segona mà o canalitzar-los a través dels serveis socials de l'Ajuntament. El desballestament consisteix en el conjunt d'operacions d'extracció i separació dels diferents materials que formen part d'un residu. Amb aquest procés, cada material pot rebre el tractament més adequat a les seves característiques. Si se'n fa el desballestament, s'obtenen diverses fraccions, com, per exemple, fusta, metalls, vidre, plàstic, etc., que poden seguir les seves línies de valorització o tractament.

El material restant de les operacions de reparació i desballestament s'ha d'emmagatzemar en contenidors de gran volum i gestionar com a rebuig.

Tèxtil

Aquest residu generalment disposa d'altres sistemes de recollida i, per tant, la seva aportació a la deixalleria no és quantitativament gaire important. La gestió que es faci a la deixalleria d'aquest material depèn de l'estat en què es trobi:

• **Roba i sabates en bon estat:** cal separar aquests materials i lliurar-los a les empreses recuperadores o bé a entitats socials sense ànim de lucre que es dediquen a la gestió d'aquests materials. En general, les mateixes empreses recuperadores faciliten els contenidors que més tard buiden ells mateixos.

3.6 La gestió dels residus

• **Roba en mal estat:** si la reutilització com a roba no és possible, es pot gestionar amb un recuperador per a altres usos, com, per exemple, confeccionar draps, borra, etc.

• **Rebuig:** aquella roba que estigui contaminada amb oli, pintura, etc. S'ha d'emmagatzemar amb els residus especials i gestionar-la com a tal.

Si no es fa una selecció i una classificació de la roba, les opcions de valorització i el preu en el mercat de la recuperació es redueixen.

Es poden utilitzar contenidors petits de 240 o 1.100 litres, que s'han de posar sota cobert per evitar-ne el deteriorament.

Electrodomèstics que no contenen substàncies perilloses

Aquests residus estan formats per materials majoritàriament valoritzables (planxes metàl·liques, cables elèctrics, etc.), un fet que en condiciona la gestió.

Recentment, la seva recollida s'ha vist regulada pel Reial decret 208/2005, de 25 de febrer, sobre aparells elèctrics i electrònics i la gestió dels seus residus. La seva importància creixent i la seva nova regulació fan que aquest tipus de residus sigui tractat específicament en l'apartat 3.7.

A les runes provinents d'activitats econòmiques se'ls hi aplicarà les taxes corresponents.

Restes de construcció d'obres menors

El servei de recollida d'aquest residu ha d'estar limitat als particulars que hagin realitzat petites obres domèstiques. La runa ha d'estar neta d'altres materials, com ara fusta, plàstic, ferralla i uralites. Les restes de construcció són materials amb una densitat elevada.

Es recomana utilitzar contenidors de 9 a 15 m³ perquè no sorgeixin dificultats en les maniobres de càrrega i descàrrega dels contenidors.

Residus verds

Són els residus de jardineria i de poda que es puguin generar als domicilis particulars o en operacions de manteniment dels jardins i els parcs municipals. Aquests residus s'han de lliurar nets d'altres materials.

La gestió principal d'aquest residu és la seva transformació en adob a les plantes de compostatge. Per emmagatzemar aquests residus es recomanen contenidors grans tipus banyera (30 m³), ja que les restes de poda ocupen molt espai. Es recomana utilitzar una trituradora o un roll-packer per aprofitar la capacitat dels contenidors i reduir els costos de transport.

Sempre que la deixalleria tingui una planta de compostatge a prop, els residus verds, provinents d'activitats econòmiques es derivaran cap a la planta.

Pneumàtics

Es considera pneumàtic només la coberta de cautxú. La llanta metàl·lica s'ha de dipositar separatament al contenidor de la ferralla. Es poden emmagatzemar apilats a terra de manera ordenada en un racó de la deixalleria, o en contenidors de gran capacitat (9-30 m³). És convenient minimitzar l'acumulació d'aigua de pluja a l'interior.

El sistema integrat de gestió de pneumàtics garanteix la recollida gratuïta als tallers i a les deixalleries que prèviament hagin signat el conveni.

La recollida selectiva dels pneumàtics s'ha de fer a través dels sistemes integrats de gestió autoritzats a tal efecte. Cada deixalleria s'haurà de donar d'alta com a generador de residus de pneumàtics. Empreses a l'estat espanyol es faran càrrec de la recollida i classificació, mentre que unes altres s'encarregaran de l'emmagatzematge i preparació per a ser transportats als punts de valorització.

3.7 Residus de nova problemàtica

La gestió de determinats residus que arriben a les deixalleries pot ocasionar dificultats als gestors o els titulars d'aquestes instal·lacions, ja sigui per la seva perillositat o perquè la gestió es vegi afectada per una nova legislació a la qual s'hagin d'adequar les deixalleries. Tot i que un residu pot ser més o menys problemàtic depenent de les característiques de la deixalleria i del seu context, aquest apartat tracta de la gestió d'aquells residus que de manera general ocasionen dificultats o incerteses a les deixalleries.

Amiant

La gestió dels residus que contenen amiant és una problemàtica de gran actualitat per a les deixalleries. Es tracta d'un mineral que ha estat àmpliament utilitzat a la indústria i a l'àmbit domèstic. Des del 14 de desembre de 2002 se'n prohibeix la utilització, la producció i la comercialització a Espanya per l'Ordre ministerial de 7 de desembre de 2001, però es troba instal·lat a molts llocs, especialment en edificacions antigues construïdes entre els anys 1965 i 1980, amb una alçària de més de cinc plantes i proveïdes de calefacció central, que tenen més probabilitat de contenir materials de construcció amb amiant.

Les fibres d'amiant es trenquen longitudinalment i són molt fines, per això la inhalació mantinguda de fibres d'amiant és perillosa per a la salut: pot produir càncer i altres malalties pulmonars. Per aquest motiu és molt important que aquest tipus de residu arribi en bosses retractilades o de

plàstic. L'amiant està classificat com a residu especial i, a causa dels seus riscos per a la salut de les persones, requereix una manipulació i un tractament especials.

Actualment, les deixalleries no tenen l'obligació d'acceptar els residus que contenen amiant. Tot i això, és freqüent que les deixalleries gestionin aquests residus, bé perquè han decidit acceptar-los quan provenen de particulars o bé perquè els troben abandonats a la porta de les instal·lacions.

L'amiant arriba a les deixalleries principalment en forma de plaques de teulades, canonades i dipòsits de fibrociment. El fibrociment és una barreja de ciment pòrtland i fibres d'amiant, i es considera un dels residus amb amiant menys conflictius, atès que té una baixa capacitat per alliberar fibres.

Les fibres d'amiant es desprenen durant la manipulació d'aquests residus i, per tant, aquest procés s'ha de fer amb molta cura, i mai no s'han de trencar, perquè seria en aquest moment quan s'alliberaria una quantitat més gran de fibres a l'ambient. El personal de la deixalleria hauria d'informar els usuaris de la necessitat de portar aquest material embalat en material plàstic (retractilat) amb la identificació de l'amiant. D'aquesta manera es minimitza l'exposició a les fibres d'amiant tant dels usuaris com del personal de la instal·lació.

En els casos en què s'accepti material sense embalar, el procediment de treball ha de ser el següent:

- El personal de la deixalleria s'ha de col·locar l'equip de protecció individual: granota d'un sol ús contra partícules tipus 5 i mascareta autofiltrant contra partícules FFP3.
- Les plaques i les peces en bon estat de conservació s'han de dipositar a un contenidor flexible (big bag) de mida adequada, senyalitzat amb el rètol d'amiant, sense deixar-les caure d'altura i evitant que es trenquin.
- El material trencat i sense embalar s'ha d'humitejar amb cura de no provocar desprendiment de pols per la pressió de l'aigua. Aquesta operació s'ha de fer sobre el mateix recipient en què hi arribi el material.
- El material humit s'ha de col·locar en bosses de plàstic tancades que cal dipositar als contenidors flexibles degudament senyalitzats. Els contenidors flexibles s'han de col·locar en un contenidor adequat, que ha d'estar sota cobert per protegir-los dels factors meteorològics.

En cas de desprendiment de l'amiant per trencament, mal tancament o obertura d'embalatges, el personal de la deixalleria s'ha de col·locar els equips de protecció individuals explicats més amunt i seguir el procediment descrit per a material trencat i sense embalar.

Les deixalleries que acceptin amiant s'han d'assegurar que disposen d'existències suficients d'equips de protecció individual. Aquests equips, un cop usats, s'han de tractar com a residus contaminats amb amiant. El contenidor de residus on es dipositin els equips de protecció individual no es pot situar en cap cas al vestidor de la instal·lació.

El personal de la deixalleria que hagi manipulat residus d'amiant s'ha de dutxar en els casos següents:

- S'ha manipulat fibrociment sense embalar o amb embalatges trencats.
- S'ha recollit fibrociment per trencament de les plaques, mal tancament o obertura d'embalatges.
- S'ha fet qualsevol operació no prevista que implica un desprendiment de pols d'amiant.

Per tant, les deixalleries que acceptin residus d'amiant han d'estar equipades amb una zona de dutxes, que s'ha d'ubicar fora dels vestidors.

El transport de residus amb amiant l'han de fer transportistes degudament autoritzats per l'Agència de Residus de Catalunya. A Catalunya només hi ha un dipòsit que accepti aquests residus: el dipòsit controlat de classe III de Castellolí.

3.7 Residus de nova problemàtica

La infraestructura necessària per assegurar-se que a les deixalleries es realitza una gestió de l'amiant correcta i segura per a la salut dels treballadors és complexa i costosa. Tot i això, l'amiant és un residu que es genera a escala particular i, per tant, cal proporcionar opcions de gestió als ciutadans, i les deixalleries poden fer aquest servei. L'opció més eficient seria que les deixalleries que acceptin amiant estiguin distribuïdes pel territori, per exemple, comarcalment.

Residus d'aparells elèctrics i electrònics (RAEE)

La gestió d'aquests residus es regeix pel Reial decret 208/2005, de 25 de febrer, sobre aparells elèctrics i electrònics i la gestió dels seus residus. Segons aquesta norma, les deixalleries no han d'assumir els costos de gestió ocasionats per aquests residus.

Segons el reial decret, els ens locals de més de 5.000 habitants han d'assegurar a través del seu sistema de gestió de residus municipals la recollida selectiva dels residus d'aparells elèctrics i electrònics que procedeixen de particulars. Els productors dels aparells s'han de fer càrrec dels costos de la gestió d'aquests residus, inclosa la recollida des de les instal·lacions d'emmagatzematge temporal establertes pels ens locals o des dels distribuïdors.

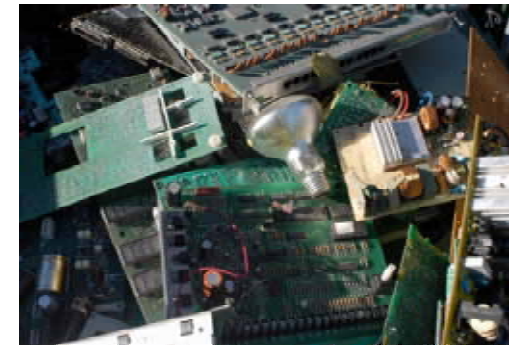
En el cas dels municipis de 5.000 habitants o menys, també han de disposar del nombre suficient d'instal·lacions per a la recollida d'aquests residus, tot i que es poden agrupar per donar aquest servei.

Els RAEE's estaran sempre sota cobert.

Segons aquest reial decret, les instal·lacions on s'emmagatzemin aquests residus han de tenir les característiques següents:

- Disposar de zones amb coberta per a la protecció dels fenòmens meteorològics.
- Disposar de zones amb superfícies impermeables, amb instal·lacions per a la recollida de vessaments i, si s'escau, decantadors i netejadores desgreixadores.

La majoria dels ens locals disposen d'una instal·lació per a la recollida selectiva de residus municipals, les deixalleries, que en tot cas s'han d'adaptar per complir les condicions indicades.

Algunes deixalleries destinen els RAEE en bon estat a la reutilització. En aquest cas, els aparells s'haurien d'emmagatzemar en un cobert tancat amb clau, per protegir-los dels factors meteorològics i els actes vandàlics. Aquests aparells poden ser separats de la resta dels RAEE, sempre i quan, aquesta operació es faci coordinadament amb els SIG (Sistema Integrat de Gestió) corresponent.

Matalassos

Els matalassos són residus voluminosos bastant freqüents a les deixalleries. La gestió d'aquest residu pot ser conflictiva perquè els matalassos estan formats per una barreja de materials que en dificulta el reciclatge (plàstics, goma espuma, tèxtils i metalls) i perquè les seves característiques físiques els fan residus poc desitjats a les instal·lacions de

tractament finalista (abocadors i incineradores). A les deixalleries, tradicionalment aquest residu s'ha tractat conjuntament amb la resta de residus voluminosos. La negativa d'alguns abocadors de residus a acceptar matalassos pels problemes d'estabilitat que els ocasionen ha fomentat tractaments alternatius per a aquests residus. Algunes deixalleries desballesten els matalassos manualment. El procés és senzill i el pot dur a terme un únic operari equipat amb guants. El matalàs es col·loca sobre una taula per facilitar el treball. A continuació, es talla pel mig amb un ganivet, es retiren les grapes amb unes alicates i s'estira l'espuma amb unes tenalles. D'aquest procés s'extreu fonamentalment espuma, material tèxtil i ferro. El ferro és fàcilment valoritzable al mercat de la recuperació.

Algunes empreses gestores de residus s'han equipat amb trituradors capaços de triturar matalassos i reduir-ne el seu volum. Tanmateix, el material resultant no és valoritzable i es continua destinant a incineradores o abocadors.

Per a l'emmagatzematge d'aquests residus a la deixalleria és recomanable utilitzar contenidors grans de tipus banyera.

3.7 Residus de nova problemàtica

Poliestirè expandit

El poliestirè expandit és un tipus de plàstic que es coneix popularment com a suro blanc o porexpan. És molt comú a les nostres llars, on arriba habitualment en forma d'embalatges de tot tipus de productes, com, per exemple, electrodomèstics, joguines i aliments, però també s'utilitza molt en el sector de la construcció, fonamentalment com a aïllant i alleujador d'estructures.

Tot i que és un material reciclable, el seu reciclatge no està molt estès al nostre país. A les deixalleries ocasiona dificultats a causa del fet que és un material molt lleuger. Habitualment es gestiona amb els envasos lleugers i la seva destinació són les plantes de triatge d'aquests residus. Aquesta opció és adequada per a la fracció que prové del sector de l'alimentació.

Per al que prové d'altres orígens (per exemple, grans embalatges d'electrodomèstics), la millor opció és recollir-lo separatament. És molt important mantenir aquest material net a la deixalleria i, per tant, es recomana que estigui sota cobert, en contenidors flexibles tancats, per aïllar-lo de la pols i l'aigua que el podrien embrutar. A través del tractament per gestors autoritzats, aquest material net es pot reutilitzar com a reompliment en embalatges o reciclar amb múltiples aplicacions (fer noves peces de poliestirè expandit, barrejar-ho amb altres materials de construcció, etc.).

Fins que els recicladors de poliestirè expandit no tinguin les instal·lacions i autoritzacions corresponents, es gestionarà conjuntament amb els envasos.

3.8 Les deixalleries com a centres de reutilització de productes

El model de deixalleria ha anat variant durant els últims anys. Les funcions inicials de punt de recepció i emmagatzematge de residus s'han complementat, moltes vegades, amb tasques de recuperació i reutilització dels residus a la mateixa instal·lació. La Norma tècnica sobre deixalleries presenta les operacions de reutilització i recuperació a les deixalleries com una possibilitat de millorar la gestió dels residus que es fa en aquestes instal·lacions.

En aquest àmbit, els titulars de les deixalleries han de tenir en compte algunes consideracions:

• **Grau de recuperació:** els operaris es poden limitar a separar els materials en bon estat de la resta de residus i emmagatzemar-los, o bé poden fer també tasques de reparació (arreglar o netejar mobles, per exemple). En tots dos casos, la deixalleria ha de disposar d'un magatzem per guardar els objectes recuperables i, en el segon cas, ha de disposar, a més a més, d'un petit taller de reparació amb les eines necessàries.

• **Destinació dels materials:** hi ha diverses maneres de reintroduir els objectes recuperats als circuits de materials. Una opció és posar a la venda aquests materials a baix preu, ja sigui habilitant una botiga de segona mà a la mateixa deixalleria o en espais annexos, o establint acords amb botigues externes. A Cornellà de Llobregat se segueix aquesta última opció i els materials es comercialitzen en una botiga gestionada per una entitat sense ànim de lucre. A França, algunes *dechetteries* estan incorporant botigues de segona mà a les seves instal·lacions; són les anomenades *recycleries*.

Una altra possibilitat és canalitzar els materials recuperats a través dels serveis socials municipals, que poden fer una base de dades on s'encreuin les demandes de materials de les persones especialment necessitades de la zona amb les ofertes de materials de la deixalleria. Això permet lliurar només els objectes que es necessiten i, per tant, es minimitzen episodis posteriors d'abandonament d'aquests materials.

3.8 Les deixalleries com a centres de reutilització de productes

La deixalleria de Sant Fruitós del Bages funciona amb aquest sistema.

Una altra iniciativa interessant és la de la deixalleria de Cerdanyola Campus, que ha implantat una borsa de materials reutilitzables que és d'utilització gratuïta. Els objectes disponibles es poden consultar visitant la deixalleria o a través d'un lloc web, i la sol·licitud dels materials disponibles es pot fer in situ o per correu electrònic.

• **Condicions per a la reutilització:** s'ha de disposar d'un espai cobert per a l'emmagatzematge dels materials recuperats, amb les eines i l'equipament necessaris, especialment si es fan tasques de reparació.

Moltes d'aquestes reserves es fan a través de l'assistent social que és qui coneix la problemàtica de la persona.

La reutilització de materials de la deixalleria comporta avantatges socials i ambientals importants. Respecte al balanç econòmic, en general no implica un recàrrec excessiu, perquè són operacions que no requereixen molt temps ni gaire personal extra, i poden implicar un ingrés que pot ajudar a recuperar totalment o parcialment aquests costos.

3.9 Neteja i manteniment

Mantenir les deixalleries en un estat òptim de netedat és un dels factors clau en l'acceptació i l'ús d'aquestes instal·lacions pels ciutadans.

Les tasques de manteniment i neteja poden correspondre al mateix personal de la instal·lació, als serveis municipals de neteja i manteniment o a una empresa subcontractada. En qualsevol dels casos, s'haurien de tenir en compte els aspectes següents:

Neteja

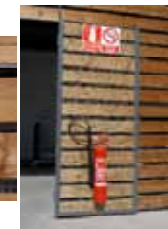
- En cas que aquestes activitats no depenguin del personal de la deixalleria, la instal·lació ha de disposar de l'equipament necessari per dur a terme accions puntuals de neteja.
- Les operacions de neteja han d'incloure, a més de la instal·lació, els accessos des de l'exterior, l'entorn immediat i la maquinària i els equips. S'hauria de prioritzar l'ús dels productes de neteja que, garantint bons resultats, tinguin la menor toxicitat possible.

La netedat i l'ordre fa que augmenti la participació ciutadana.

Manteniment

- S'han de preveure les mesures oportunes per evitar que les aigües pluvials afectin material que es puguin malmetre (paper i cartró, mobles, RAEE i altres residus destinats a la reutilització, etc.).
- S'ha d'evitar l'aparició d'olors ofensius a la deixalleria que puguin ocasionar molèsties entre els usuaris i els veïns de la instal·lació.
- La maquinària de la deixalleria ha d'estar en perfecte estat de manteniment. Això minimitzarà la generació d'olors, sorolls o fums que puguin comportar molèsties per als usuaris i els veïns de la deixalleria.
- Les activitats que es duguin a terme a la deixalleria no han d'originar sorolls o vibracions que superin els límits permesos per la legislació vigent. S'han de consultar els límits establerts en la Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica, i les ordenances municipals respectives.
- Les zones enjardinades de la deixalleria també han de rebre un bon manteniment.
- La instal·lació ha de disposar del material de protecció contra incendis necessari per complir la normativa vigent. És totalment prohibit fumar a l'interior de la deixalleria.

3.10 La gestió econòmica de la deixalleria

A més de les despeses derivades de la construcció de la deixalleria, especificades en la Norma tècnica sobre deixalleries, un cop en funcionament la instal·lació presenta un seguit de despeses i ingressos que cal gestionar correctament.

Despeses de la deixalleria

- Personal
- Amortització de la instal·lació
- Subministraments (llum, telèfon, aigua, etc.)
- Adquisició i/o lloguer de material (maquinària, contenidors, equipament per al personal, etc.)
- Neteja i manteniment de la instal·lació, les zones enjardinades i la maquinària
- Transport dels residus als centres de tractament
- Tractament dels residus
- Reposició de les infraestructures

Ingressos de la deixalleria

- Venda de fraccions valoritzables als recuperadors
- Cobrament de taxes a usuaris determinats, si n'hi ha

L'estimació quantitativa de les despeses i els ingressos per a una deixalleria tipus tindria poc sentit, perquè aquests paràmetres depenen de molts factors i, per tant, són altament variables entre les diferents deixalleries.

En general, el balanç econòmic de cada deixalleria està molt relacionat amb el seu model de gestió, el nombre d'usuaris i les seves aportacions, i el nombre de treballadors, fet que fa necessari que l'ens local titular de la instal·lació l'incorpori al mecanisme de control del funcionament de la deixalleria.

Per petites que siguin les instal·lacions, el personal de la deixalleria és l'element clau.

3.11 El control de la gestió de la deixalleria

En les deixalleries cal establir un mecanisme de control de la gestió que es fa. Aquest control permet obtenir les dades estadístiques necessàries per conèixer l'evolució de la gestió de la deixalleria i estudiar possibles accions de millora.

El control s'ha de realitzar tant a les deixalleries que gestiona directament l'Administració com en aquelles deixalleries gestionades per una empresa concessionària.

El mecanisme establert ha de servir per obtenir informació sobre els aspectes fonamentals següents de la gestió de la deixalleria:

- Ús de la instal·lació per part dels usuaris
- Gestió dels residus
- Gestió econòmica de la instal·lació
- Tasques de neteja i manteniment

És molt recomanable que el control es realitzi en suport informàtic, per possibilitar un accés més ràpid i àgil a la informació.

Control de l'ús de la deixalleria per part dels usuaris

És molt important per als titulars i els gestors de les deixalleries disposar d'un registre dels usuaris de la instal·lació, per conèixer-ne la tipologia (particulars, comercials, petites indústries), el tipus de residus aportats, els dies i les hores de màxima utilització de la instal·lació i la distribució en el territori dels usuaris. És del tot recomanable fer aquest registre sempre, però és imprescindible en les deixalleries que cobren taxes als usuaris. Per obtenir aquesta informació, el responsable de la deixalleria ha d'emplenar, per a cada usuari de la instal·lació, una fitxa d'entrada a la deixalleria. En el cas de les deixalleries que identifiquen els seus usuaris amb carnets, aquest procés s'agilita molt.

Control de la gestió dels residus

La seva finalitat és conèixer la destinació final dels diferents residus acceptats a la deixalleria. Cal garantir que els residus de la deixalleria es gestionin amb els transportistes i els gestors adequats, que no hi hagi pèrdues de materials, etc.

Les dades que s'han d'obtenir són:

- Tipus i quantitat de residu que es lliura a cada gestor o transportista. Per obtenir aquesta informació és necessari tenir una bàscula industrial amb capacitat per pesar camions a la deixalleria. En cas contrari, s'ha d'utilitzar la informació facilitada pel gestor dels residus.
- Dades de l'empresa transportista i del vehicle que ha fet la recollida. Tant l'empresa com el camió que fa la recollida d'un residu han d'estar autoritzats per l'Agència de Residus de Catalunya per al transport d'aquell tipus de residu.
- Dades de l'empresa gestora i tipus de tractament aplicat al residu. L'empresa gestora ha d'estar autoritzada per l'Agència de Residus de Catalunya per gestionar el tipus de residu en qüestió. Registrar el tractament de cada residu permet conèixer els nivells de valorització aconseguits a la deixalleria.

Per obtenir aquesta informació, el responsable de la deixalleria ha d'emplenar una fitxa de sortida de la deixalleria cada vegada que es faci un lliurament de material a un transportista o un gestor.

Control de la gestió econòmica

La gestió de la deixalleria ocasiona uns ingressos i unes despeses que s'han comentat en l'apartat 3.10. Totes les operacions que afectin l'àmbit econòmic de la deixalleria han de disposar de la documentació de suport necessària (factures, albarans de lliurament, etc.) que acrediti les despeses o els ingressos derivats.

Els gestors de les deixalleries han de resumir aquestes dades en una fitxa de gestió econòmica de la deixalleria i han de conservar tota la informació documental que les acrediti.

Control de les tasques de neteja i manteniment

Per dur a terme el control de les tasques de neteja i manteniment s'estableix un model de fitxa de neteja i manteniment que ha d'emplenar el responsable de cada tasca. És habitual que la neteja, el manteniment i/o les tasques de jardineria els facin empreses diferents de la que gestiona la deixalleria. En aquests casos, és l'encarregat de la deixalleria qui ha de mantenir el control actualitzat.

S'ha de diferenciar entre:

- Tasques de neteja
- Tasques de manteniment, preventiu i correctiu, de la instal·lació
- Tasques de manteniment, preventiu i correctiu, de la maquinària
- Tasques de manteniment de la zona enjardinada

Els gestors de les deixalleries han d'elaborar informes periòdics on es resumeixi la gestió de la deixalleria. Aquests informes aporten una visió ràpida i general del funcionament de la instal·lació, i són especialment necessaris quan els ens locals titulars han cedit la gestió a empreses externes. Per elaborar els informes és absolutament necessari haver fet un control correcte dels diversos àmbits d'aquesta gestió.

La deixalleria i la sensibilització ambiental

4.1 La deixalleria i la sensibilització ambiental

Les deixalleries poden ser bones eines d'educació ambiental de la població en general i dels seus usuaris en particular.

La comunicació i la sensibilització ambiental són qüestions que han de tenir molt presents els gestors de les deixalleries. D'una banda, com a instal·lacions de recollida selectiva de residus, les deixalleries requereixen campanyes de difusió i comunicació ambiental per aconseguir que els ciutadans les coneguin i en facin ús. Però alhora també són, per si mateixes, eines d'educació ambiental des d'on es pot sensibilitzar la població en aspectes de temàtica ambiental.

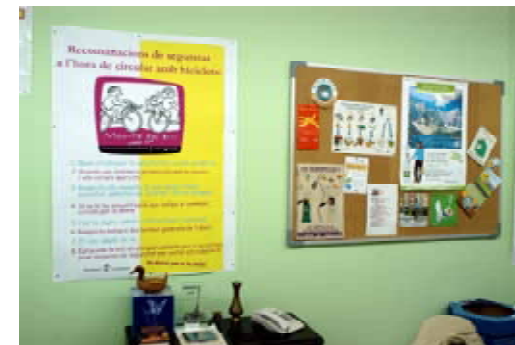
Les tasques de comunicació ambiental relacionades amb la deixalleria s'han de considerar des d'abans de la construcció de la instal·lació. És molt recomanable dur a terme actuacions adreçades a la població propera a la zona on l'ens local desitgi ubicar la deixalleria, per evitar possibles episodis de rebuig de la instal·lació. En aquests casos, el més adequat és la comunicació directa amb els implicats, mitjançant xerrades informatives amb les associacions de veïns i de comerciants de la zona.

Un cop s'hagi construït la instal·lació, s'ha de realitzar una campanya per fer-ne conèixer l'existència entre els ciutadans. Aquesta campanya és molt important, especialment si la deixalleria es troba en una zona allunyada del centre urbà. Es poden fer servir diverses estratègies, com, per exemple, distribuir fulls informatius entre la població, col·locar pancartes i cartells per la ciutat i utilitzar els mitjans de comunicació local. Quan la instal·lació ja estigui en funcionament, s'han de fer campanyes periòdiques de reforç per aconseguir mantenir i, si és possible, augmentar el grau de participació ciutadana.

La informació recollirà la participació ciutadana i els resultats de recuperació obtinguts entre altres.

Les deixalleries poden ser bones eines d'educació ambiental de la població en general i dels seus usuaris en particular. Les possibilitats són enormes. D'una banda, hi ha la figura de l'encarregat, que amb la seva interacció constant amb els usuaris de la instal·lació realitza tasques d'educador ambiental, informant sobre la gestió que es fa dels residus a la instal·lació i aclarint dubtes que puguin tenir els usuaris del servei. A l'hora de definir el perfil d'aquest lloc de treball és necessari tenir en compte la capacitat de comunicació del candidat.

D'altra banda, hi ha la possibilitat d'organitzar activitats educatives a la mateixa instal·lació, com ara visites guiades, tallers educatius en relació amb les deixalles, xerrades i conferències de temàtica ambiental, etc. En aquests casos, és molt útil disposar d'una aula on es puguin fer les activitats. El públic a qui s'adrecen les activitats hauria de ser variat, tot i que l'opció més habitual és que siguin les escoles i els esplais. Els responsables de les deixalleries haurien de fer un esforç i tractar d'involucrar altres col·lectius, com ara associacions de veïns i de comerciants, dissenyant activitats d'educació ambiental que resultin atractives per al públic adult.

Annex

Normativa estatal

- **Llei 10/98, de 21 d'abril, de residus (BOE núm. 96 de 22/04/98)**

Amb caràcter general s'estableix que els municipis de més de cinc mil habitants han d'implantar sistemes de recollida selectiva de residus.

- **Llei 11/97, de 24 d'abril, d'envasos i residus d'envasos (BOE núm. 99 de 25/04/97) i Reial decret 782/98, de 30 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament per al desenvolupament i l'execució de la Llei 11/97 (BOE núm. 104 d'1/5/98)**

Les deixalleries són instal·lacions que inclouen la recollida, entre altres fraccions, d'envasos i residus d'envasos als quals és aplicable aquesta normativa.

- **Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals**

Reial decret 208/2005 de 25 de febrer, sobre aparells elèctrics i electrònics i la gestió dels seus residus.

Reial decret 171/2004, de 30 de gener, pel qual es desenvolupa l'article 24 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals.

Ordre MAM/304/2002, de 8 de febrer, per la qual es publiquen les operacions de valorització i eliminació de residus i la llista europea de residus Ordre de 7 de desembre de 2001, per la qual es modifica l'annex I del Reial decret 1406/1989, de 10 de novembre, pel qual s'imposen limitacions a la comercialització i l'ús d'algunes substàncies i preparats peril·losos.

Reial decret 782/1998, de 30 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament per al desenvolupament i l'execució de la Llei 11/1997.

Reial decret 487/1997, de 14 d'abril, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut relatives a la manipulació manual de càrregues.

Reial decret 833/1988, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament per l'execució de la Llei 20/1986, bàsica de residus tòxics i peril·losos.

Decret 2414/61, de 30 de novembre, d'indústries molestes, insalubres, nocives i peril·loses (BOE núm. 292 de 07/12/61).

Regulació dels procediments per a l'obtenció de la llicència d'activitats. Aplicació a Catalunya fins al 13 d'abril de 1999.

Normativa autonòmica

- **Llei 4/2004, d'1 de juliol, reguladora del procés d'adequació de les activitats d'incidència ambiental al que estableix la Llei 3/1998, del 27 de febrer, de la intervenció integral de l'Administració Ambiental**

- **Llei 16/2003, de 13 de juny, de finançament de les infraestructures de tractament de residus i del cànon sobre la deposició de residus**

- **Llei 9/2003, de 13 de juny, de la mobilitat**

- **Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica**

- **Llei 3/98, de 27 de febrer, de la intervenció integral de l'administració ambiental, (DOGC núm. 2598 de 13/03/98)**

Normativa aplicable a Catalunya a partir del 13 d'abril del 1999 en substitució del Decret 2414/61.

- **Llei 6/93, de 15 de juliol, reguladora dels residus (DOGC núm. 1776 de 28/07/93) modificada per la Llei 15/2003, de 13 de juny**

A l'article 46 s'estableix el servei de deixalleria que han de desenvolupar els municipis de més de cinc mil habitants.

- **Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques**

Decret 50/2005, de 29 de març, pel qual es desplega de la Llei 4/2004, d'1 de juliol, reguladora del procés d'adequació de les activitats existents a la Llei 3/1998, de 27 de febrer, i de modificació del Decret 220/2001, de gestió de les dejeccions ramaderes.

Decret legislatiu 1/2005, de 26 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme.

Decret 143/2003 de modificació del Decret 136/1999 de desplegament de la Llei 3/1988 de 27 de febrer.

Decret 136/1999, de 18 de maig, pel qual s'aprova el Reglament general de desplegament de la Llei 3/1998, de 27 de febrer, de la intervenció integral de l'Administració ambiental, i se n'adapten els annexos.

Decret 135/1995, de 24 de març, de desplegament de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i d'aprovació del Codi d'accessibilitat.

A.1 Legislació aplicable i instruments de planificació a les deixalleries

Programa de gestió de residus municipals de Catalunya (PROGREMIC), 2001-2006. Aprovat pel Consell de direcció de la Junta de Residus el 13 de novembre de 2001.

Pla nacional de residus urbans, elaborat pel Ministeri de Medi Ambient 2000-2006. Aprovat per l'Acord del Consell de Ministres de 7 de gener de 2000.

Programa de gestió dels residus d'envasos de Catalunya (annex al PGRMC).

Aprovat pel Consell de Direcció de la Junta de Residus de 30/04/98. Regulació dels aspectes aplicables a les deixalleries pel que fa a envasos i residus d'envasos.

Programa de gestió dels residus municipals de Catalunya (PGRMC).

Aprovat pel Consell de Direcció de la Junta de Residus de 13/03/95. Regulació del desplegament del servei de deixalleria.

Norma tècnica sobre deixalleries

Desenvolupada arran del PGRMC. Inclou recomanacions dels aspectes d'implantació i gestió amb caràcter bàsic per a aquest tipus d'instal·lacions.

Decret 34/96, de 9 de gener, pel qual s'aprova el Catàleg de Residus de Catalunya (DOGC núm. 2166 de 09/02/96) modificat pel Decret 92/1999, de 6 d'abril.

Regulació dels procediments de gestió dels residus, incloent-hi les fraccions destinables a deixalleries, amb el tractament o la valorització previs.

Les deixalleries i els seus usuaris han de complir també les ordenances locals corresponents, així com els requeriments dels programes comarcals o mancomunats de gestió de residus municipals, de l'àmbit territorial on s'implantin.

Caldrà atènyer-se a la **Normativa urbanística** i les **ordenances** d'àmbit local, així com els plantejaments del **Programa comarcal o mancomunitat de gestió de residus municipals** (derivat de l'execució del PGRMC) de l'àmbit territorial on s'implanti la deixalleria.

A.2 Reglament tipus de gestió de la deixalleria

1. Objectius

És objecte d'aquest Reglament l'establiment de les condicions generals d'ús de la deixalleria, per tal d'aconseguir el seu correcte funcionament com a centre de recepció i emmagatzematge selectiu de residus de procedència municipal que no són objecte de recollida domiciliària.

Els objectius fonamentals a assolir per la deixalleria són:

- Acceptar de manera selectiva els diferents residus municipals, per tal de permetre la seva valorització o, en cas que aquesta no sigui possible, la seva correcta gestió
- Extreure de la brossa domèstica inorgànica els materials peril·losos per gestionar-los de manera correcta
- Col·laborar en la supressió dels abocaments incontrolats de residus municipals permetent l'aportació de materials de difícil ubicació per als usuaris (runes, voluminosos, residus especials, etc.)

2. Àmbit territorial

El servei de la deixalleria abastarà els municipis de

3. Descripció de la deixalleria

Es defineix una deixalleria de tipus de m², situada a.....

4. Modalitat de gestió

La deixalleria serà gestionada..... (directament des de l'Ajuntament, per una empresa externa mitjançant concessió administrativa, etc.).

5. Usuaris de la deixalleria

El servei de la deixalleria s'ofereix als particulars donats d'alta al padró municipal, així com a comerços, oficines i tallers i petites indústries amb llicència d'activitats econòmiques inclosos en els municipis a que dona servei.

Per a possibles usuaris d'altres municipis l'ús de la deixalleria estarà condicionat a la presentació de la corresponent autorització administrativa.

6. Residus admissibles

Els usuaris de la deixalleria podran aportar, prèviament classificats, els següents materials:

Residus municipals especials:

- **Fluorescents i làmpades de vapor de mercuri**
S'haurà d'evitar que es trenquin en manipular-los.
- **Pneumàtics**
S'entén com a tal només la coberta de cautxú.

- **Bateries**
S'han d'emmagatzemar en un lloc tancat i ventilat, i s'ha d'evitar que es vessin els líquids que contenen.
- **Residus especials en petites quantitats**
(dissolvents, pintures, vernissos, aerosols, etc.)
No s'han de barrejar materials diferents, i s'han de dipositar, correctament identificats, en una habitació tancada. Caldrà evitar possibles vessaments al terra.
- **Piles**
S'han de separar les piles botó de la resta de piles.
- **Electrodomèstics amb CFC**
S'ha d'evitar el trencament del circuit de refrigeració en manipular-los.
- **Oli mineral usat**
No s'han de barrejar amb olis de característiques diferents i s'han d'evitar vessaments al terra.
- **Altres** (olis vegetals, radiografies, etc.)
segons el model de gestió adoptat.

Residus municipals valoritzables:

- Vidre: d'envasos, vidre pla, ampolles de cava senceres, etc.
- Paper i cartró
- Ferralla

- Plàstics
 - Fusta
 - Roba
 - Altres residus, segons el model de gestió adoptat
 - Electrodomèstics sense CFC
 - Voluminosos: mobles, matalassos, etc.
 - Residus verds: restes de poda i de jardineria
 - Altres residus, segons el model de gestió adoptat
- Els contenidors on dipositar els diferents materials han d'estar senyalitzats mitjançant logotips explicatius.

7. Residus no admissibles

- En cap cas s'acceptaran a la deixalleria els següents materials:
- Residus barrejats
 - Matèria orgànica no especificada en el punt anterior
 - Residus industrials en grans quantitats
 - Residus radioactius
 - Residus no identificats

Per a materials no especificats en cap llista, l'ens local tindrà capacitat per acceptar o no el material a la deixalleria.

8. Taxes i límit d'aportació de residus

Els servei de la deixalleria és totalment gratuït per als particulars. A les oficines, comerços i empreses s'aplicaran les taxes sempre que les quantitats de materials aportats superin els següents valors:

.....

.....

.....

La relació de residus admesos i les quantitats màximes permeses podran variar d'acord amb els mitjans, les condicions de gestió, les demandes i les necessitats del servei.

En el cas de l'aportació de residus especials de procedència no domèstica en que la quantitat no justifiqui la contractació o seguiment dels procediments específics previstos a la normativa legal, es facturarà el cost del transport i tractament a l'empresa que dugui a terme la gestió.

9. Horari i dies de servei

La deixalleria funcionarà durant hores setmanals.

L'horari d'obertura serà el següent:

.....

.....

10. Personal de la deixalleria

El personal de la deixalleria haurà d'estar format per.....persones i haurà de garantir:

- l'obertura i el tancament de la instal·lació
- la seva presència al llarg de tot l'horari de servei
- el control general de funcionament de la deixalleria
- l'atenció i la informació als usuaris
- la correcta disposició dels materials en els diferents contenidors
- una imatge correcta de la deixalleria pel que fa a neteja i manteniment
- el contacte amb els gestors i transportistes de residus
- el registre de dades en els documents de control de la gestió de la deixalleria
- altres (segons el model de gestió aprovat)

11. Funcionament de la deixalleria

- Quan l'usuari arribi a la deixalleria, l'encarregat haurà de comprovar si els materials aportats són acceptables a la instal·lació

- Si es tracta de materials acceptats, l'encarregat haurà de registrar les dades de l'usuari necessàries en una Fitxa d'entrada a la deixalleria. En cas contrari, haurà d'informar l'usuari del motiu de la no acceptació dels materials
- Si s'escau, l'encarregat haurà de cobrar a l'usuari les taxes establertes
- Si els materials aportats són residus especials, l'encarregat els haurà de dipositar personalment en els contenidors adequats. Si es tracta d'altres materials, haurà d'informar l'usuari d'on i com els ha de dipositar
- L'encarregat haurà de comprovar de manera periòdica l'estat d'ocupació dels contenidors, i avisar els transportistes i/o gestors corresponents per a la retirada dels materials abans de comprometre la capacitat de la deixalleria per acceptar aquests materials. Els transportistes i gestors hauran d'estar autoritzats per l'Agència de Residus de Catalunya
- En el lliurament de materials als gestors, haurà de fer prevaler, sempre que sigui possible, la via de la valorització
- Cada vegada que es porti a terme un lliurament de material a un gestor, l'encarregat de la deixalleria haurà de registrar les dades necessàries en una Fitxa de sortida de materials de la deixalleria

12. Neteja i manteniment

La deixalleria ha de presentar en tot moment un correcte estat de neteja i manteniment. Per aquesta raó, s'hauran de considerar els següents àmbits:

- Accessos i entorn: la neteja de la deixalleria ha d'abastar també l'entorn immediatament proper a la instal·lació
- Aigües de pluja: s'ha d'evitar que afectin els materials dipositats a la deixalleria
- Prevenció contra incendis: esta totalment prohibit fumar a la deixalleria. Cal mantenir la instal·lació equipada amb les mesures contra incendis indicades per la normativa vigent
- Prevenció d'accidents: el personal de la deixalleria ha de disposar de l'equipament necessari per dur a terme la seva activitat. Qualsevol incident haurà de notificar immediatament a l'Ajuntament de
- Sorolls: caldrà evitar a la deixalleria qualsevol soroll que pugui representar una molèstia per al veïnat
- Olor: caldrà eliminar ràpidament qualsevol olor que aparegui a la deixalleria

- Desratització: s'hauran de prendre les mesures necessàries per evitar la presència de rosegadors a la deixalleria

El personal de la deixalleria emplenarà una Fitxa de control de la neteja i el manteniment de la deixalleria per resumir les tasques portades a terme en aquest àmbit.

13. Control de la gestió de la deixalleria

Per realitzar un seguiment de la gestió de la deixalleria que es porta a terme i buscar accions que permetin millorar aquesta gestió, el personal de la instal·lació ha d'emplenar un seguit de fitxes de control:

- Fitxa d'entrada a la deixalleria (cal mostrar model adoptat)
 - Fitxa de sortida de materials de la deixalleria (cal mostrar model adoptat)
 - Fitxa de la gestió econòmica de la deixalleria (cal mostrar model adoptat)
 - Fitxa de control de la neteja i el manteniment de la deixalleria (cal mostrar model adoptat)
- A partir de les dades registrades, l'ens local haurà d'elaborar un informe mensual (mostrar model adoptat) que resumeixi la gestió de la deixalleria i permeti buscar millores en aquesta gestió.

14. Infraccions i sancions

(a emplenar per l'ens local segons criteris propis)

Les infraccions d'aquest reglament es classificaran en lleus, greus i molt greus.

- Es consideraran infraccions lleus:
.....
- Es consideraran infraccions greus:
.....
- Es consideraran infraccions molt greus:
.....

Les sancions per a les diferents infraccions seran de:

- Per una infracció lleu:
multa fins a.....euros
- Per una infracció greu:
multa de.....a.....euros
- Per una infracció molt greu:
multa de.....a.....euros

15. Campanyes de sensibilització

(si la gestió de la deixalleria s'ha cedit a una empresa externa)

L'adjudicatari de la deixalleria haurà de col·laborar en les campanyes de sensibilització que es portin a terme des de l'Ajuntament de..... per promoure l'ús de la instal·lació.

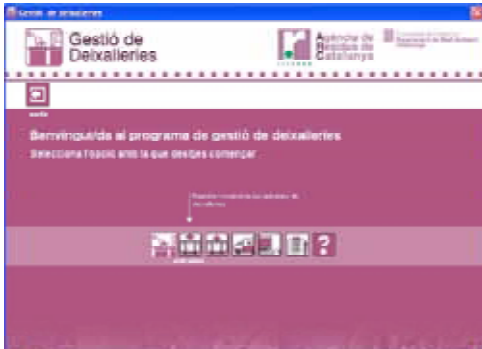
L'aportació de l'empresa adjudicatària consistirà en

A.3 Programa informàtic i altres models de documents de gestió de la deixalleria

Pel correcte funcionament i gestió de la deixalleria, s'ha elaborat un programa informàtic que facilita el control dels residus i dels seus usuaris. Aquest programa permet elaborar els llistats següents:

- Llistat d'entrades
- Llistat de sortides
- Llistat de sortides agrupades per residus
- Llistat de caixa

La utilització d'aquest programa afavoreix també l'elaboració dels resums que periòdicament s'han de lliurar a l'ARC.

Altres models de documents de control de la gestió de la deixalleria que no figuren en aquest programa però que també poden ser d'utilitat per una correcta gestió de la deixalleria són:

- Fitxa de la gestió econòmica de la deixalleria
- Fitxa de control de la neteja i el manteniment de la deixalleria

FITXA DE LA GESTIÓ ECONÒMICA DE LA DEIXALLERIA

PERÍODE:			PERÍODE:		
FULL DE DESPESES			FULL D'INGRESSOS		
DATA	CONCEPTE	QUANTITAT	DATA	CONCEPTE	QUANTITAT
TOTAL DESPESES			TOTAL INGRESSOS		

FITXA DE CONTROL DE LA NETEJA I EL MANTENIMENT DE LA DEIXALLERIA

PERÍODE:			
DATA	OPERACIÓ REALITZADA	OBSERVACIONS	SIGNATURA

A.4 Glossari

Abocador: vegeu Dipòsit controlat.

Accessibilitat: característica de l'urbanisme, l'edificació, el transport o els mitjans de comunicació que permet a qualsevol persona la seva utilització.

Amortització: acte de repartir el cost de reposició (d'una màquina, una instal·lació, etc.) entre els períodes en què és econòmicament útil i, consegüentment, disminuir cada any el seu valor comptable en el balanç econòmic.

Calderes de biomassa: calderes que utilitzen com a combustible matèria orgànica. A les deixalleries, una d'aquestes calderes pot subministrar energia per a l'aigua calenta sanitària o la calefacció.

Compactador: màquina destinada a reduir el volum ocupat per un material, per mitjà d'exercir-hi una pressió. La seva utilització és indicada per al paper i cartró i el plàstic.

Compost: producte orgànic, higienitzat i parcialment estabilitzat, que procedeix del procés de compostatge, l'ús del qual pot resultar beneficiós per al terreny i/o sòl i el desenvolupament de les plantes.

Compostatge: procés de transformació microbiològica aeròbica, sota condicions controlades, de residus orgànics en compost.

Desballestament: desmuntatge d'un aparell, un moble, un vehicle, etc., per aprofitar-ne el que pot ser útil.

Dipòsit controlat: terreny impermeabilitzat on es disposen les deixalles compactades, les quals es cobreixen successivament amb capes de terra. Els lixiviats es recullen i es depuren, i els gasos es gestionen amb aprofitament energètic o combustió.

Drapaires: persona que comercia amb draps vells, paperassa, ferralla i altres objectes de rebuig.

Energia geotèrmica: energia derivada de la calor interna de la terra.

Gestor autoritzat: empresa autoritzada per l'Agència de Residus de Catalunya per al tractament d'un o més residus.

Incineradora: instal·lació de tractament tèrmic dels residus que consisteix en la combustió controlada d'aquests residus, amb una gestió adequada dels gasos, les cendres i les escòries generades i amb recuperació d'energia.

Mobilitat: conjunt de desplaçaments que les persones i els béns han de fer per motiu laboral, formatiu, sanitari, social, cultural o de lleure, o per qualsevol altra raó.

A.4 Glossari

Piles botó: són piles petites, rodones i planes, molt utilitzades en rellotges i calculadores.

Planta de triatge: instal·lació per a la classificació, la selecció i/o l'arreglament de residus que no han estat separats en el mateix lloc on s'han generat, que té per objectiu facilitar-ne la valorització posterior.

Plec de condicions: document que conté les condicions generals i particulars a què s'ha d'ajustar la realització d'una obra o servei, des del punt de vista tècnic, econòmic i jurídic.

Prensa hidràulica: màquina destinada a reduir el volum ocupat per un material, per mitjà d'una pressió exercida sobre aquest material. Gràcies al disseny de la màquina, la pressió final que s'aconsegueix sobre el material és molt més gran que la pressió aplicada.

RAEE: aparells elèctrics i electrònics, i els materials, els components, els consumibles i els subconjunts que els componen, procedents tant de llars particulars com d'usos professionals, a partir del moment en què passen a ser residus.

Rebuig: flux residual procedent del tractament de residus que té com a destinació la disposició final.

Reciclatge: opció de valorització de residus que consisteix a reutilitzar aquests materials en el procés de fabricació del mateix producte o d'un nou producte.

Recollida selectiva: separació i classificació dels residus per facilitar-ne la valorització o la gestió correcta.

Recuperador: empresa gestora de residus dedicada a la valorització de les substàncies aprofitables.

Residu: material que es genera com a conseqüència no desitjada de qualsevol activitat humana, el generador o el posseïdor del qual se n'ha després o té la intenció o l'obligació de desprendre-se'n.

Residus comercials: residus municipals generats per l'activitat pròpia del comerç al detall i a l'engròs, l'hoteleria, els bars, els mercats, les oficines i els serveis. Són equiparables a aquesta categoria, a l'efecte de la gestió, els residus originats a la indústria que tenen la consideració d'assimilables als municipals.

Residus municipals: residus generats als domicilis particulars, els comerços, les oficines i els serveis i, també, els que no tenen la consideració de residus especials i que per llur naturalesa o composició es poden assimilar als que es produeixen en els llocs o les activitats que s'han esmentat. Tenen també la consideració

A.4 Glossari

de residus municipals els residus procedents de la neteja de vies públiques, zones verdes, àrees recreatives i platges, els animals domèstics morts, els mobles, els estris i els vehicles abandonats, els residus i els enderrocs procedents d'obres menors i reparació domiciliària.

Residus municipals especials: residus municipals que no es poden gestionar com a residus municipals ordinaris, sinó que requereixen un tractament especial per evitar efectes perjudicials en el medi ambient o en la salut de les persones, com ara pintures, coles, medicaments, cosmètics, olis lubricants, bateries de cotxe, piles, etc.

Residus municipals especials en petites quantitats: residus municipals especials que es generen en petites quantitats, de manera dispersa pel territori a les llars i en múltiples activitats productives.

Residus municipals voluminosos: residus que per la seva grandària distorsionen la gestió ordinària dels residus municipals.

Reutilització: opció de valorització dels residus que consisteix a tornar-los a fer servir en la seva forma original per al mateix ús o per a un ús diferent d'aquell pel qual van ser dissenyats inicialment.

Roll-packers: màquina destinada a reduir el volum d'un material. Consisteix en un braç mòbil amb un rodet que s'enfonsa als contenidors de residus. A les deixalleries és especialment adequat per als residus voluminosos i la poda.

Taxa: tribut que poden establir les administracions per la utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic, la prestació de serveis públics o la realització d'activitats.

Transportista autoritzat: empresa autoritzada per l'Agència de Residus de Catalunya per al transport d'un o més residus.

Trituradora: màquina que redueix el volum ocupat per un material per mitjà de la seva conversió en unitats més petites. A les deixalleries és molt indicada per a la poda.

Xapatge: classificació dels metalls on s'inclouen tots els tipus de ferralla de menys qualitat, ferro tou, aliatges de diferents metalls, etc.

A.5 Adreces d'interès

Organismes Officiels

GENERALITAT DE CATALUNYA
DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT
I HABITATGE

Av. Diagonal, 523-525
08029 Barcelona
Tel: 93 444 50 00
Fax: 93 419 75 47
<http://www.mediambient.gencat.net>

Servei Territorial de Barcelona
Travessera de Gràcia, 56
08006 Barcelona
Tel: 93 567 08 15
Fax: 93 209 04 53
A/e: stbarcelona.dmah@gencat.net

Servei Territorial de Girona
Ultònia, 10
17002 Girona
Tel: 972 22 30 35
Fax: 972 22 72 34
A/e: stgirona.dmah@gencat.net

Servei Territorial de Lleida
Ronda Sant Martí, 2-6
25006 Lleida
Tel: 973 28 39 30
Fax: 973 28 20 39
A/e: stlleida.dmah@gencat.net

Servei Territorial de Tarragona
Cardenal Vidal i Barraquer, 12-14
43005 Tarragona
Tel: 977 24 15 14
Fax: 977 24 15 09
A/e: sttarragona.dmah@gencat.net

Servei Territorial de les Terres de l'Ebre
Burgos, 17
43870 Amposta
Tel: 977 70 73 20
Fax: 977 70 55 14
A/e: sttebre.dmah@gencat.net

GENERALITAT DE CATALUNYA
DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT
I HABITATGE
AGÈNCIA DE RESIDUS DE CATALUNYA

Dr. Roux, 80
08017 Barcelona
Tel: 93 567 33 00
Fax: 93 567 33 05
<http://www.arc-cat.net>

ÀREA METROPOLITANA
DE BARCELONA
ENTITAT DEL MEDI AMBIENT

Carrer 62, núm. 16-18 Edifici B
Zona Franca
08040 Barcelona
Tel: 93 223 51 51
Fax: 93 223 41 86
<http://www.ema-amb.com>

DIPUTACIÓ DE BARCELONA
SERVEI DE MEDI AMBIENT
ASDE (ASSESSORAMENT I SUPORT
A LES DEIXALLERIES)

C/ Compte d'Urgell, 187
08036 Barcelona
Tel: 93 356 81 61
Fax: 93 356 81 62
A/e: sma.osde@diba.cat

Gestors públics de residus

Electrodomèstics amb CFC
TÉCNICAS DE PROTECCION
AMBIENTAL, S.A.

Polígon Industrial El Pont
08254 El Pont de Vilomara i Rocafort
Tel: 93 831 80 00

Piles i Làmpades fluorescents PILAGEST

CTRA. BV-1224 KM 6.750
08254 Pont de Vilomara i Rocafort
Tel: 93 831 77 20
Fax: 93 831 77 12
A/e: pilagest@pilagest.es
<http://www.pilagest.es>

Olis Minerals
CATOR, S.A

Ctra. Reus - Montblanc C 19 km 22
43460 Alcover
Tel: 977 76 03 35
Fax: 977 84 67 15
<http://www.cator-sa.com/>

Notes